

GLASILO
DELOVNE
SKUPNOSTI
VELETRGOVINE
MERCATOR

LETO X.

LJUBLJANA,
APRIL 1972

ŠT. 4

**Za mednarodni
praznik dela
1. maj čestitamo
vsem članom
delovne
skupnosti
in želimo obilo
delovnih
uspehov**

Mladi mercatorjevci iz Ljubljane in Idrije ob srečanju na izletu v bolnišnici Franja

Kako se pri Mercatorju vključujemo v ustavne amandmaje?

Kdo je začel s konkretno akcijo uveljavljanja ustavnih amandmajev — ki jih imenujemo tudi delavski amandmaji?

Ustavni amandmaji za nas niso novi, ker smo jih sprejemali že ob njihovem nastajanju. Ker veljajo že od 30. 6. 1971 dalje, je CDS v drugem polletju lanskega leta razširil statutarno komisijo in jo zadolžil, da izvede ustrezne priprave za uskladitev našega samoupravljanja in organizacije, ne le z oblikami, pač pa zlasti z vsebino, ki jo narekujejo ustavni amandmaji.

Glede katerih pravic delovnih ljudi pa velja takojšnja uporaba XXI. in XXII. ustavnega amandmaja?

Neposredna uporaba XXI. in XXII. zveznega ustavnega dopolnila oziroma XXVII. in XXIX. dopolnila k Ustavi SR Slovenije veljalo glede vseh določb, ki se nanašajo na pravico delovnih ljudi do:

- organiziranja temeljnih organizacij združenega dela;
- pridobivanja in delitve dohodka;
- sredstev družbene reprodukcije;
- združevanja temeljnih organizacij združenega dela.

Kako je z najpomembnejšimi zakoni, ki so doslej urejali te odnose?

Dne 30. 6. 1971 so hkrati z uveljavitvijo ustavnih amandmajev — razen tistih členov, ki so posebej navedeni v 13. členu ustavnega zakona, nehale veljati vse določbe naslednjih zakonov:

- Temeljnega zakona o podjetjih,
- Zakona o sredstvih delovnih organizacij,
- Temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka,
- Temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah.

Nadaljnjih 48 zveznih zakonov je v celoti, 31 pa delno prenehalo veljati 31. 12. 1971, vendar je ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev XXV do LII k ustavi SR Slovenije skoraj vse te zvezne zakone začasno prevzel kot republiške in tudi sicer rešil vrsto prehodnih vprašanj.

Kako delavski amandmaji zagotavljajo pravice delovnih ljudi v združenem delu?

Težišče samoupravnega odločanja v delovnem procesu in razpolaganju z rezultati dela je postavljeno v temeljne organizacije združenega dela. Dohodek, ki ga ustvarja v katerikoli obliki združenega dela in združevanja sredstev, pripada v celoti temeljnim organizacijam združenega dela.

Kaj je temeljna organizacija združenega dela (TOZD)?

TOZD je temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci na

podlagi svojega dela neposredno in enakopravno

- urejajo medsebojna razmerja pri delu,
- upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije,
- odločajo o dohodku,
- odločajo o drugih vprašanjih svojega ekonomskega položaja.

Kdo organizira TOZD?

Delavci sami imajo pravico organizirati TOZD, če so za to podani objektivni pogoji in če se s tem ne kršijo pravice drugih. TOZD torej ne bo ustanavljal nek centralni organ, pač pa delavci sami, ki se bodo o tem odločili na svojih zbiorih. To pravico delav-

cev večkrat označujejo kot pravico do »samoorganiziranja«, uveljavitev te pravice pa velja kot subjektivni pogoj za ustanovitev TOZD.

Kateri so objektivni pogoji za organiziranje TOZD?

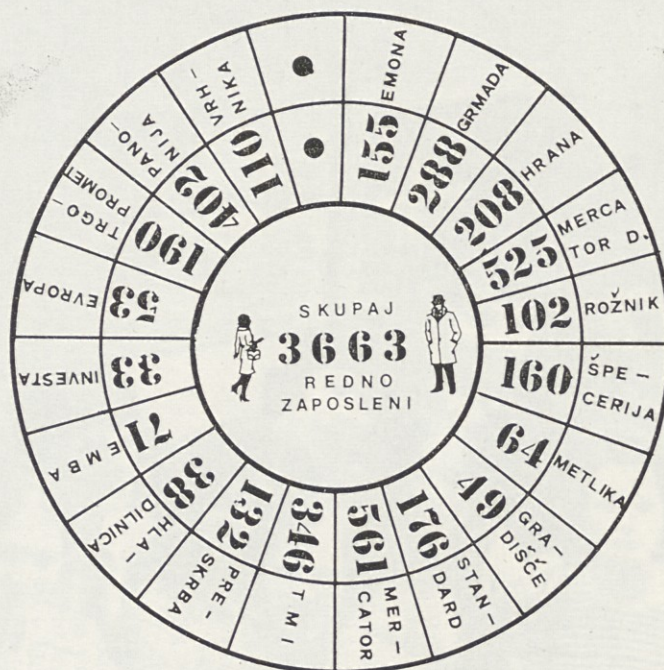
- Objektivni pogoji so zlasti:
 - da pomeni del delovne organizacije, ki se želi organizirati kot TOZD, delovno celoto;
 - da se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ali v delovni organizaciji in da je lahko samostojno izražen;
 - da lahko delavci ustvarijo, ugotavljajo in delijo dohodke.

Kaj je s kršitvami pravic drugih delovne organizacije in z njihovimi ugovori?

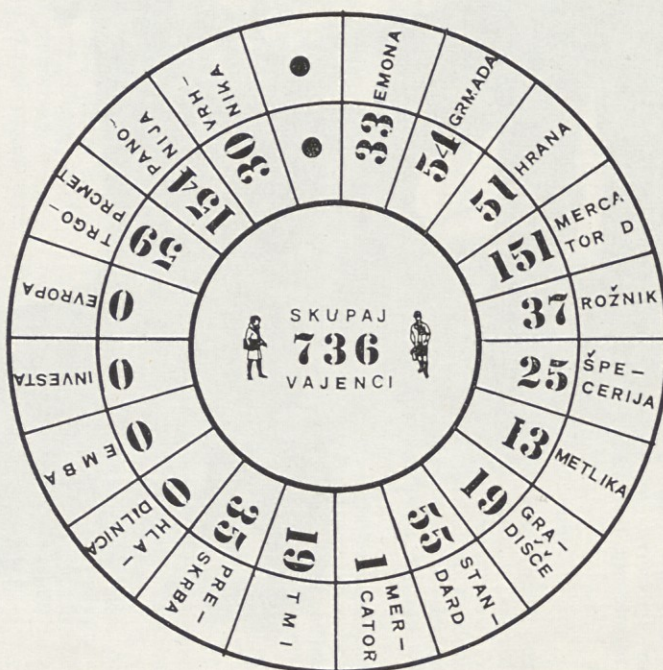
Z organiziranjem TOZD ali z njeno izločitvijo ne smejo biti kršene pravice drugih in so možni ugovori:

- če so kršene pravice delovnih ljudi v drugih delih delovne organizacije;
- če so kršeni interesi ali pravice delovne organizacije kot celote, ki izhajajo iz medsebojne odvisnosti pri delu ali iz skupnega dela z združenimi sredstvi,
- če se enostransko spreminjajo medsebojne obveznosti.

PREGLED REDNO ZAPOSLENIH IN VAJENCEV

31.12.1971

LEGENDA

PREGLED
PO
POSLOVNIH
ENOTAH
REDNO
ZAPOSLENI

LEGENDA

PREGLED
PO
POSLOVNIH
ENOTAH
VAJENCI

Kaj bi lahko pomenilo spreminjanje medsebojnih obveznosti?

Obveznosti, ki smo jih doslej sprejemali na CDS in iz centralnih sredstev po letu 1968 pa tudi s posojili sredstev enot v obliki skupne naložbe v centralna sredstva, bomo morali kot podjetje nemoteno poravnati v predvidenih rokih. Če bi se želela posamezna TOZD enostransko izločiti iz teh že obstoječih obveznosti, bi to pomenilo hude motnje in škodo za podjetje kot celoto, kakor za druge TOZD. Zato je že ustava sama predvidela varnostni ukrep zoper take težave.

Kaj lahko poveste o dosedanjih usmeritvi dela razširjene statutarne komisije?

Z delom je začela 10. 11. 1971 ter je na prvi seji analizirala dosedanje stanje in se odločila o usmeritvi dela.

Obravnavala je izhodiščno dilemo, ki se v različnih enačicah povsod pojavlja in ki je zelo

skrajšano in poenostavljeno povedano v tem:

— dosedanja decentralizirana samoupravna oblika organizacije in dela v našem podjetju in enotah je v temelju pravilna, treba pa je urediti še vrsto odprtih vprašanj;

— bolj centralizirana in čvrstejša oblika vodenja bi zagotavljala boljše uspehe.

Uveljavitev ustavnih amandmajev ni mogoče doseči s spremembo usmeritve v administrativno centralizacijo, prav tako ne z vztrajanjem na takih pozicijah, pač pa ustavni amandmaji ne ovirajo ustreznih oblik samoupravnega združevanja del in sredstev.

Statutarna komisija se je soglasno odločila, da je dosedanja decentralizirana samoupravna oblika organizacije in dela v podjetju in enotah, ki je po 10. čl. zvezne ustave hkrati zagotavljala uspeh celote, najboljše izhodišče za uveljavitev ustavnih amandmajev in na podlagi teh za še boljše urejanje medsebojnih razmerij.

Ali ste obravnavali tudi konkretna vprašanja glede urejanja bodočih medsebojnih odnosov?

Sestavili in obravnavali smo obširne začetne teze in vprašanja glede pomembnejših zadev, ki jih bo treba urediti.

Želeli bi urejati vse zadeve na način, ki nas zbližuje in združuje in se izogibati pogojem, ki bi nas razdvajali. Podrobnosti o konkretnih vprašanjih bi bile preobširne, če bi jih sedaj navajal.

Kako je s konkretnim organiziranjem TOZD?

V podjetju Mercator se je že organizirala dotedanja samostojna organizacija združenega dela — pravna oseba (SOPO) Emba kot TOZD.

Statutarna komisija ugotavlja, da ima glede na podatke v gospodarskem registru in glede na podatke o delitvi dohodka po zaključnem računu za leto 1971 še 17 drugih enot izpolnjene objektivne ustavne pogoje, da se orga-

nizirajo kot TOZD, o čemer pa bodo, kot že povedano, odločali njihovi delavci na zborih.

Kako se bodo urejali odnosi med TOZD?

Čim je v podjetju več TOZD, predstavlja podjetje asociacijo TOZD, ki urejajo svoje medsebojne odnose s samoupravnim sporazumom o združevanju.

Samoupravni sporazum o združevanju je hierarhično višji akt kot statut in drugi splošni akti, terja, da neposredno in enakopravno sprejemajo delavci vsake TOZD z večino glasov vseh članov TOZD.

Ali je že pripravljen osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju?

Prvi študijski osnutek samoupravnega sporazuma o medsebojnih odnosih in o združevanju del in sredstev TOZD je bil pripravljen 10. 1. 1972. Nato je statutarna komisija sprejela 25. 1. 1972 nekatere korekcije. Do konca marca so bile zbrane pripombe kolegija, ki jih je obravnavala statutarna komisija 4. 4. 1972 in nato 10. 4. 1972.

Končni študijski osnutek bo najprej obravnavan na seminarju CDS, nato pa bo, seveda če bo osvojen, dan v široko obravnavo. Organizirani bodo tudi nadaljnji seminarji za delavce enot oziroma bodočih TOZD.

Kaj menite o nadaljnjem delu v zvezi z uresničevanjem ustavnih amandmajev?

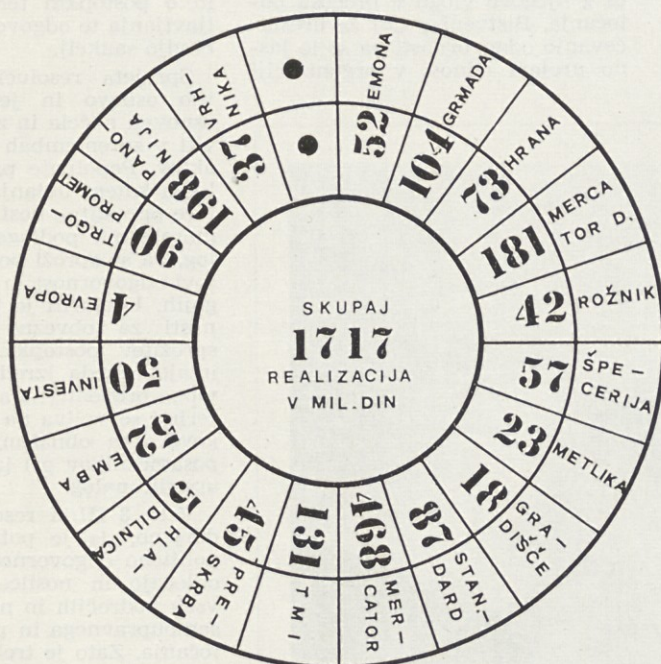
Razširjena statutarna komisija je bila izvoljena na CDS ter je začela proces uveljavljanja ustavnih amandmajev in že poročala o svojem delu v začetku februarja centralnemu delavskemu svetu. Nekoliko je presenečala redkobesednost članov CDS tako v jeseni kot v februarju, v zvezi z ustavnimi amandmaji, medtem ko je pri obravnavi zaključnega računa v začetku marca že izbila odločnejša zahteva, da se vsi odprti odnosi skušajo čimprej urediti v skladu z ustavnimi amandmaji.

Mogoče so bili naši delavci doslej premalo obveščeni o svojih ustavnih pravicah in seveda tudi o dolžnostih ter se v tej smeri tudi naše glasilo Mercator mogoče ni dovolj potrudilo. Če pa delavec ni do dobra in objektivno obveščen o zadevi, se tudi odločati ne more. Štejem, da je bilo objavljeno poročilo v zvezi z ustanovitvijo republiškega odbora sindikata storitvenih dejavnosti, v katerem se navaja naša želja za uveljavljanje ustavnih amandmajev dober začetni korak.

Kot prelomnico pa štejem predvsem akcijski program konference Zveze komunistov, objavljen v prejšnji številki glasila Mercator ter sem prepričan, da bomo v naprej dobili vso pomoč v delu tudi s strani naše organizacije ZKS, sindikalnih organizacij in samoupravnih organov enot.

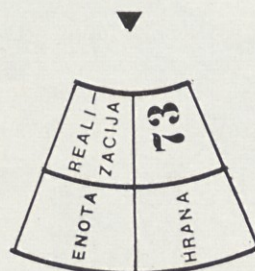
V takem združenem delu pa bo mogoče le uspelo ustvariti dobro podlago za uspešno medsebojno sodelovanje s še boljšimi rezultati kot doslej — ker bomo v skupnem uspehu in skupnem riziku vsi enakopravno udeleženi. Pričakujemo pa, da bo skupni uspeh za vsakogar večji v velikem reintegriranem Mercatorju.

PREGLED REALIZACIJE IN POVPREČNIH ZALOG

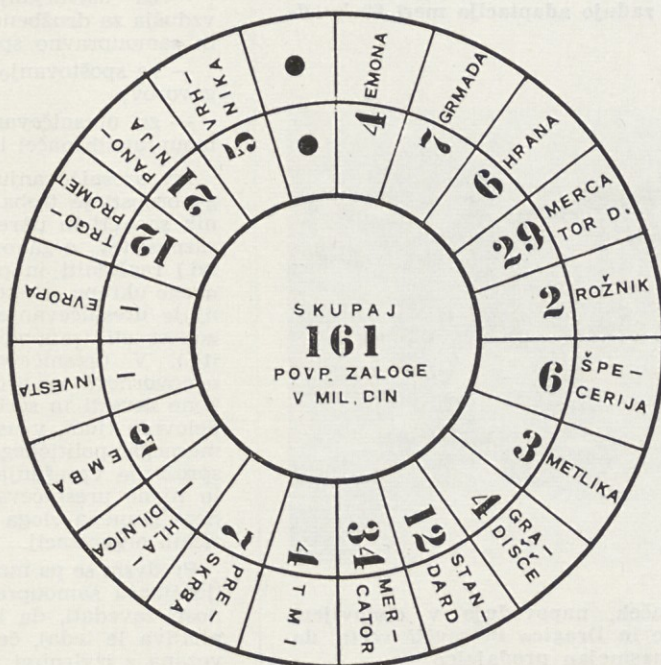

LEGENDA

PREGLED
REALIZACIJE
ZA LETO
1 9 7 1

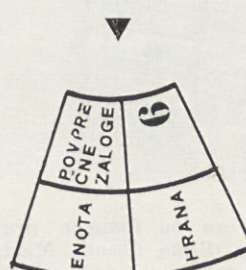

31.12.1971

LEGENDA

PREGLED
POVPREČNIH
ZALOG
31.12.1972

- an

O odgovornosti

Resolucija o odgovornosti nosilcev samoupravnih ter drugih družbenih in javnih funkcij, ki jo je sprejela Zvezna skupščina 16. 11. 1971, je uresničitev stališč IX. kongresa ZKJ in II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, o potrebi o popolnejšem uresničevanju odgovornosti in učinkovitejšem opravljanju zaupanih funkcij. Je torej rezultat nujne potrebe, da se družbena odgovornost nosilcev funkcij stalno izpopolnjuje in usklajuje z doseženo stopnjo razvoja samoupravne socialistične demokracije in z nastalimi spremembami v političnem sistemu, kakor tudi potrebe, da se družbena odgovornost in njeno uresničevanje tudi normativno popolneje urejuje.

Urejeni samoupravni in družbeni odnosi so edina osnova našega nadaljnega razvoja političnega sistema in političnih odnosov. Zagotoviti pa morajo resnične pogoje, da bodo prevladovali interesi združenega dela na vseh nivojih samoupravnega in političnega od-

ločanja, kakor to urejajo ustavni amandmaji. Kljub temu, da se je že dostikrat pri nas obravnavalo vprašanje odgovornosti, pa tudi na najvišjih političnih forumih pa lahko ugotovljamo, da se na tem področju, še ni vse uredilo pri uresničevanju predvidenih ukrepov. Temelj in načelo odgovornosti v samoupravni družbi so družbena lastnina in delitev po rezultatih dela ter svobodni in solidarni odnosi v združenem delu in družbenopolitični skupnosti.

Poseben poudarek inštitutu odgovornosti v samoupravni družbi je dal II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Sprejel je posebno resolucijo »O krepitevi odgovornosti v samoupravni družbi«. V tej resoluciji je poleg ostalega povedano, da je vsestranska krepitev družbene in javne odgovornosti vseh in vsakogar v samoupravnem sistemu naravna posledica pogojev, pod katerimi delovni človek v samoupravnih odnosih postaja vedno bolj svoboden ustvarjalec in vedno bolj neposre-

den nosilec najrazličnejših funkcij in odločitev o pogojih in rezultatih dela, lastnega življenja in o skupnih družbenih zadevah. Posebej pa je še v resoluciji poudarjeno, da je razmejitve pooblastil in pristojnosti nujno predpostavka za izgradnjo adekvatnega in učinkovitega sistema odgovornosti. Zato se je treba boriti za zgraditev takšnih medsebojnih odnosov ljudi v delu in življenju, v katerih se odgovorno obnašanje vseh ljudi v skladu s socialističnimi načeli uresničuje istočasno tudi kot neločljiv del njihovih temeljnih skupnih in osebnih interesov.

Pri razvijanju sistema odgovornosti je treba izhajati iz načela, da je vsak osebno odgovoren za opravljanje svojih dolžnosti. Njegova odgovornost pa je sorazmerna s pravicami in pooblastili, s katerimi razpolaga, prav tako pa tudi z njegovo vlogo v procesu odločanja. Bistveni pogoj za uresničevanje odgovornosti pa so le jasno urejeni odnosi v organizaciji

ter natančno določene vloge, pravice in dolžnosti vseh.

Čeprav je v zadnjem času čutili prizadevanje, da se popolneje uredi vprašanje odgovornosti nosilcev samoupravnih funkcij, pa ta ureditev še vedno zaostaja za njihovim položajem, za novimi in širšimi pooblastili ter za potrebami nadaljnjega razvoja in učinkovitejšega varstva delovnega človeka in samoupravljanja.

Še vedno so nejasnosti v razmejitvi pravic in dolžnosti ter nepreciznosti v določanju, kdo je komu in zakaj odgovoren. Verjetno pa takšno stanje ni samo pogojeno s tem, da inštitut odgovornosti ni bil urejen, ampak je to tudi posledica premajhne iniciative in aktivnega delovanja za uveljavljanje odgovornosti. Ker je vprašanje odgovornosti nujen pogoj uspešnejšega razvoja samoupravnih odnosov na vseh področjih družbenega življenja, se je treba, na podlagi lastnih pogojev in odnosov, natančno in jasno dogovoriti o osnovah, pogojih in vrstah osebne in kolektivne odgovornosti in o postopkih ter načinih uveljavljanja te odgovornosti z vključitvijo sankcij.

Sprejeta resolucija, daje zato vso osnovo in je treba njena osnovna načela in zahteve uveljaviti v spremembah samoupravnih aktov. Popolneje pa je treba določiti katera dejanja, oziroma katera oprostitve nosilcev funkcij bi morale biti podlaga oziroma razlog, da se sproži postopke in ugotovi odgovornost in ob katerih pogojih. Ustvariti je potrebno možnosti za obvezno in takojšnjo sprožitev postopka. Pri tem pa imajo seveda izredno pomembno vlogo preventivne aktivnosti, s katerimi se vpliva na razvijanje odgovornega obnašanja organov in posameznikov pri izvrševanju zaupanih nalog.

V tč. 3 III/11 resolucije je poudarjeno, da je potrebno določiti politično odgovornost organov, ki odločajo in nosilcev funkcij na vseh področjih in na vseh ravneh samoupravnega in političnega odločanja. Zato je treba v ustreznih samoupravnih aktih urediti odgovornost vseh nosilcev funkcij:

— za demokratizacijo političnega odločanja;

— za zagotavljanje večje učinkovitosti pri uresničevanju sprejetih koncepcij, programov in odločitev;

— za ustvarjanje primerne vzdušja za družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje;

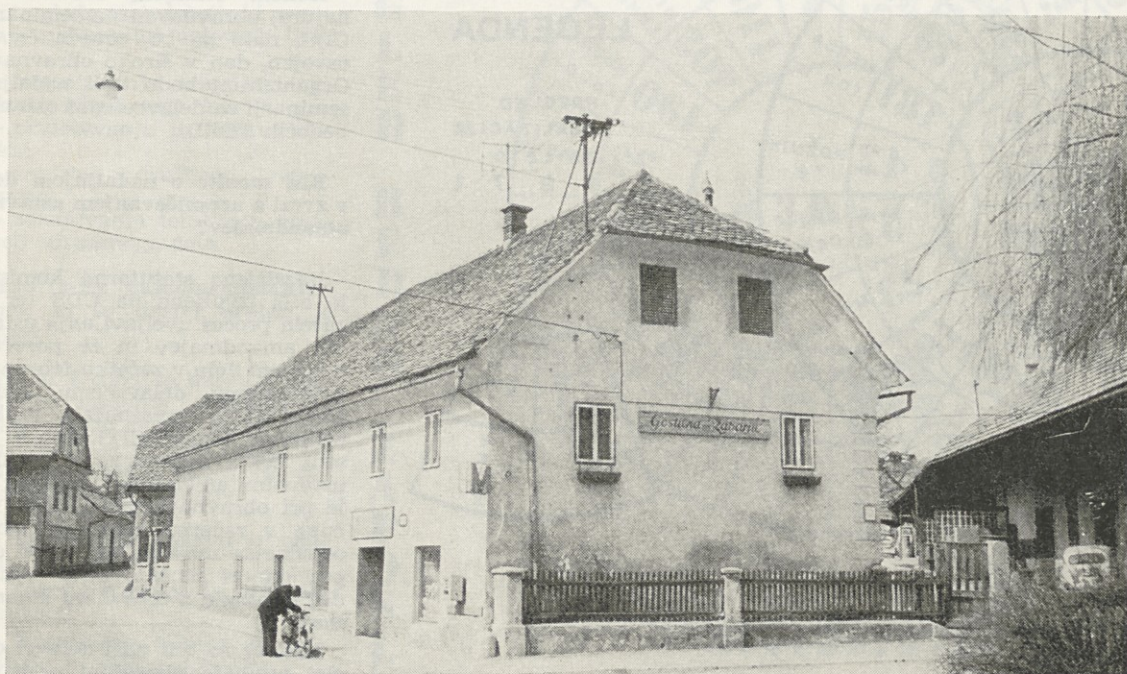
— za spoštovanje določenih dogovorov;

— za uresničevanje bistva samoupravnih načel in odnosov.

Pri uresničevanju politične odgovornosti je treba poleg določenih sankcij in ukrepov (odpoklic, razpustitev organov upravljanja itd.) razčleniti in predvideti tudi druge ukrepe, s katerimi se dopolnjuje uresničevanje politične odgovornosti (zaupnica, ocena dela itd.). V uresničevanju politične odgovornosti ter v dviganju družbene zavesti in socialistične etike delovnih ljudi, v ustvarjanju primerne političnega vzdušja za sprožanje vprašanja odgovornosti in njeno uresničevanje je posebnega pomena vloga družbenopolitičnih organizacij.

Predvsem se pa moramo pri uveljavljanju samoupravnih odgovornosti zavedati, da bo le-ta uresničljiva le tedaj, če bo ozko povezana z izvirnimi pravicami delovnih ljudi.

-nik

Pred nedavnim so odprli na Viški 48 pri Žabarju obnovljeno klasično trgovino. Kdo ve, koliko adaptacij je že doživela, ker služi svojemu namenu že 60 let. Z zadnjo adaptacijo meri 60 kvadratnih metrov prodajne površine

Poslovodja Anton Rožič, ali kakor mu po domače pravijo Tonček, napoveduje v obnovljeni trgovini za 30 do 40 % več prometa. (Slika desno). Marta Nagode in Dragica Petrovič vesta, da poleg dobre izbire blaga, vabi kupca prijazen, kdaj pa kdaj tudi nasmejan prodajalec

Na obisku pri idrijskih mladincih

V soboto, 8. aprila je bilo pred blagovnico v Idriji res živahno. Srečali smo se idrijski in ljubljanski mladinci. Nismo bili dolgo skupaj, a kljub temu smo se razšli kot dobri stari prijatelji.

Znova in znova lahko ugotavljamo, kako lepa je naša dežela. Delček te lepote najdeš tudi v starem rudarskem mestu Idriji. Z leve in desne jo obdajajo hribi, ki bodo zdajle na pomlad privabljal v svoje gozdove mnoge izletnike.

Posnetek za spomin na izlet v Idrijo

Idrija je mestece s starimi zgradbami in hišami, ki se jim vse več pridružujejo nove, to je mesto pridnih ljudi. Le kdo ni slišal za žuljave roke idrijskega rudarja in kdo ne pozna slovityh idrijskih čipk?

Tudi to vemo, da imamo tam sotovariše »mercatorjevce«. Žal se med seboj slabo poznamo, ker smo predaleč. Zato smo se pa mladinci odločili, da obiščemo idrijske kolege.

Malo nas je skrbelo, da nam ne bi vreme kaj zagodlo, toda imeli

smo srečo. Zadeli smo na lep sončen dan. Ob pol enajstih smo se pripeljali v Idrijo, precej dobre volje, ki nas je spremljala ves dan.

Idrijčani — prijazni gostitelji

Po prihodu smo se najprej okrepčali v bifeju blagovnice, zatem pa nas je tovariš poslovodja popeljal po oddelkih. Navdušeni smo bili nad pestro izbiro blaga in nad funkcionalno opremo trgovine. Najdalj smo se zadržali, kje neki drugje, kot ravno pri gramofonskih ploščah. Ja, »mavričnih dni« že tako dolgo nismo slišali?!

Odšli smo tudi v mestni muzej, ki je v gradu iz leta 1533. Tam smo si ogledali rudniško in mineraloško zbirko, stare rudniške naprave, ki stoje na dvorišču, Bevkovo sobo in zbirko čipk.

Tudi v kulinarinem pogledu smo spoznali Idrijo. Mnogi so prvič jedli žlinkrofe, ki jih v Idriji znajo prav dobro pripraviti, posebno v »Nebesih«, znanem gostinskem lokalu.

Še prijeten izlet do 25 km oddaljene partizanske bolnice Franja in čas našega odhoda se je vse bolj približeval. In vedno je tako, kadar je najbolj prijetno. Se je treba posloviti.

N. L.

Ona: Tovariš doktor, vsa sem iz sebe. Odkar je moj mož bolan, bedim noč in dan poleg njegove postelje.

Doktor: Ali bolniška sestra, ki sem jo poslal k vašemu možu, ni prišla?

Ona: Saj prav ona je tista, zaradi katere ne najdem miru.

Na ogledu partizanske bolnišnice Franja

UČENCI NAM PIŠEJO:

Bili smo v Delamarisu

V četrtek 6. aprila v šoli za prodajalce ni bilo pouka. Dan je bil namenjen ekskurziji.

Sem iz razreda, ki pripada živilski stroki, zato smo se odločili, da si bomo ogledali proizvodnjo in predelavo prehrabnenih izdelkov v Delamarisu v Izoli.

Ob šesti uri zjutraj smo se s svojim avtobusom odpeljali izpred ljubljanske železniške postaje. Vzdušje v avtobusu je bilo prijetno. Kako tudi ne, saj smo vso pot lahko poslušali moderne popevke s kaset.

Vreme je bilo lepo. Sonce je vse bolj pripekalo, čim bliže smo

bili morju. Po dobrih dveh urah vožnje, smo srečno prispeli v Izolo.

Delamaris je sestavljen iz dveh obratov IRIS in ARGO. V prvem predvsem predelujejo ribe, v Argu pa razne koncentrate in ekstrakte.

Pred ogledom smo si morali obleči bele halje in vodič nas je popeljal po obratih. Zanimivo je bilo videti, kako čistijo ribe, kako jih perejo, sterilizirajo, hladijo in kako jih polnijo v konzerve. Ribe, ki jih ne prodajo takoj, izdelujejo v polkonzerve, ostanke ribjih delov pa predelujejo v ribjo moko.

Zaradi močnega vonja, ki ga imajo ribe, je bilo nekaterim izmed nas slabo, zato smo se prav oddahnili, ko smo zapustili tiste prostore. Odpravili smo se še v Argo, kjer smo videli, kako predelujejo kavo, kakao, juhe, paradižnik itd.

Po ogledu Delamarisa smo se vrnili na avtobus in se odpeljali skozi Portorož v Piran, kjer naj bi se okrepčali. Žal se nismo, ker smo naleteli na slaščičarno, kjer so nas postregli s starimi tortami in sokovi v umazanih kozarcih z napol slovenskimi in na pol italijanskimi pojasnili.

Tako toplo je bilo, da nas je mikalo, da bi se šli kopat, toda nismo se smeli, ker smo bili cepljeni proti črnim kozam.

Med potjo v Ljubljano smo se ustavili še v Hrastovljah, kjer smo si ogledali zanimive stare freske.

Polni lepih vtisov in z novimi spoznanji smo se vrnili v Ljubljano. In ta spoznanja nam bodo koristila tudi pri bližajočih se zaključnih izpitih.

Majda Velkavrh
3A Šola za prodajalce

Srečali so se mladi iz Ljubljane in Idrije

Mercatorjev 1. maj

Maj je pred durmi, za mnoge najlepši mesec. Mesec mladosti in ljubezni, mesec, ko praznujemo dva praznika, praznik dela in rojstni dan tovariša Tita.

In kaj nam pomeni 1. maj? Drugače ga praznujemo kot nekoč. Toda kakršnokoli vsebino mu dajemo glede na čas, v katerem živimo, je vselej bil in bo praznik delovnih ljudi.

Delo je tisto, ki daje človeku vsebino in ga osrečuje. Z delom smo tudi mi vsi uspeli zgraditi naš Mercator, ki danes šteje blizu 4500 zaposlenih, ki ga sestavlja 18 poslovnih in obratnih enot.

Kako se počutijo ljudje v našem kolektivu, kaj so naredili v letih nazaj in še kaj so mi povedali moji sogovorniki, ki sem jih tokrat poiskala v Kočevju, Metliki, Novem mestu, Trebnjem in Ljubljani.

KAJ JE NOVEGA V ENOTAH, KAJ JIH TRENUTNO NAJBOLJ TARE?

Pri TRGOPROMETU sem izvedela, da imajo probleme s trgovinami, ki so v zasebnih hišah. V zadnjem času so dobili dve odpovedi, ker je potekla najemniška pogodba. To sta poslovalnici izven Kočevja, vendar bi ju želeli ohraniti.

Tudi pri PE METLIKA je nekaj podobnega. Zapreti bodo morali Železnino v Metliki, ker je zastarela, nesodobna. Tega pri PE ne bi želeli, ker je to trgovina, ki jo imajo že od ustanovitve dalje. Tri leta je že nakazana v investicijskem programu, vendar finančnih sredstev ni. Problem v Metliki je tudi ta, ker so brez skladišča, s težavami pa se srečujejo še pri nabavi gradbenega materiala.

V Novem mestu imajo največ zapletov in težav v zvezi z zamrznjenimi pogoji poslovanja, Trebanjce pa »žulijo« potrošniški krediti, ker zanje dobijo premalo sredstev. Zaradi tega imajo prenapolnjena skladišča. Tudi glede

Franc Černe

cen so potožili in menijo, da bi bil že čas, da bi imel Mercator povsod enotne cene, ne pa da jih obravnavajo, vsaka zase, ljubljanska pa novomeška in še katera druga inšpekcija. Vidimo, da si povsod »belijo« glave s problemi.

DELOVNI POGOVOR

Namesto prazničnega razmišljanja o bližnjem delavskem prazniku, smo se tokrat osredotočili na nekaj vprašanj, ki so hkrati značilna za počutje na delovnem mestu, ki najbolj zgovorno pripovedujejo o tem, kakšen je samoupravni položaj posameznika in njegove enote, ki slednjič povedo, kako razmišljamo o osnovah za nadaljnje gospodarjenje v Mercatorju.

In zdaj k razgovoru.

METOD ORAŽEM, predsednik sindikalne organizacije PE Trgopromet, Kočevje

Pri nas smo zadovoljni. Imamo sicer finančne težave, pa nekaj ne zadosti dobro opremljenih poslovalnic, za katere zahtevajo sanitarne inšpekcije tehnične izboljšave, toda to nas ne sme spraviti v slabo voljo. Priznati moram, da smo kljub težavam, ki jih imamo, v boljšem položaju kot ostalo gospodarstvo na kočevskem območju.

Nagrajevanje je spodbudno. Nagrajevani smo po prometu. Ne vem, če je to ravno najbolje, toda za trgovino bi rekel, da je. Morda pri takem nagrajevanju ne pride do prave veljave fizični obseg dela, vendar so zato druga merila kar spodbudna. Nekaj negodovanja je bilo, takrat ob zamrznitvi osebnih dohodkov. V veliki meri nagrajevanje pri nas dviga poslovnost. Vedeti moramo, da je trgovina odvisna od potrošnikov in zato si prizadevamo, da jim ustrezemo, jih zadovoljimo, ker od tega je odvisna naša poslovnost in seveda tudi naši osebni dohodki.

O vsem, kar je pomembno za naš položaj, rešujejo naši samoupravni organi v enoti. Glede naših pravic moram reči, da imamo vse, za katere smo se dogovorili v statutarni pogodbi.

Z matičnim podjetjem dobro sodelujemo. Kot PE se čutimo popolnoma samostojne. Imamo svoje organe upravljanja, ki delajo po svoji zavesti in svojih finančnih zmožnostih.

Priključitev je pokazala pozitivne strani. Dobivamo boljše pogoje, ker skupno nastopamo na tržišču, imamo boljše osebne dohodke, manj smo poslovno zaprti, ker smo v sklopu velikega podjetja. V tem času smo tudi adaptirali nekaj trgovin.

Stara reč je, da je mogoče več storiti s koncentriranim kapitalom kot pa z razdrobljenimi sredstvi. Večja kvota se lahko pametneje in racionalneje izkoristi. Vsi, ki združujejo sredstva, bodo slej kot prej dobili povrnjen svoj delež, pa ne samo tistega, ki so ga nalagali, temveč še več. Skupni kapital je odbojna deska za vse poslovalnice.

ALOJZ SKOLIBER, predsednik DS PE Metlika:

Počutje ljudi v naši enoti je zadovoljivo. Probleme, ki jih imamo, rešujemo tako, da so v korist celotnemu kolektivu in posameznim trgovskim delavcem.

Z osebnimi dohodki so ljudje kar zadovoljni. V glavnem sta povsod zaposlena žena in mož in tako gre laže. Plačani smo po prometu.

Naši samoupravni organi rešujejo vse težave in si prizadevajo, da jih odstranijo. Komisija za gospodarjenje, delavski svet in upravni odbor imata vse pravice odločanja.

Pri odločanju smo kot enota dovolj samostojni. Sodelovanje z matičnim podjetjem je dokaj uspešno, le na nekatere stvari, ki jih želi enota, se včasih pozno reagira. Tako na primer že od novega leta prosimo za obisk aranžerjev, ki bi malo polepšali naše trgovine, a jih ni. Smo pa zelo zadovoljni na primer z obiskom potnikov, ki pridejo k nam vsak teden za živila in vsakih 14 dni za galanterijo. Pohvaliti moram tudi sodelovanje s TMI.

Metod Oražem

Nekdanje trgovsko podjetje Metlika ne bi zmoglo tega, kar smo lahko skupaj z Mercatorjem. Zgradili smo novo samopostrežno trgovino, ki ima 480 milijonov prometa letno in renovirali blagovnico.

Zato je povsem pravilno, da so sredstva združena, ker le z večjo vsoto se da kaj narediti.

BRANKO ČRETNIK, predsednik DS PE Standard, Novo mesto:

Pri nas se na delovnih mestih dobro počutimo.

Glede osebnih dohodkov pa je tako: če se primerjamo z drugimi na našem območju, so pri nas prenizki. Nagrajevanje je sicer spodbudno.

Naše samoupravne pravice so velike. Ni nobenega diktiranja in sugeriranja od posameznikov. Za vse, kar moramo v enoti reševati, so pristojni le naši samoupravni organi.

Odnosi med matičnim podjetjem in Standardom so čedalje boljši, ker se vse bolj povezujemo. Res, da se včasih čutimo malo vezane, toda zaradi tega sploh ne moremo govoriti o kakršnikoli nesamostojnosti. Konkretno: pri nabavi tehniškega blaga nam ponuja Novotehna boljše pogoje. Poleg tega ima skla-

Na svojo samopostrežno trgovino so Metličani kaj ponosni

Branko Čretnik

dišče tu v Novem mestu, medtem ko je centralno skladišče v Ljubljani za nas kar precej oddaljeno. Vendar se zavedamo, da nam gre matično podjetje v mnogih primerih »na roko« in da moramo tudi mi iti njemu.

Če pošteno povem, sami ne bi zmogli investicij, ki so bile vložene v času pripojitve k Mercatorju. Zgradili smo PC Žabja vas in obnovili več trgovin.

Zato je res boljše, če je denar skupaj, kot pa če bi ga vsak po svoje trošil. Saj je tudi v družini tako, da si več ustvarijo tam, kjer je skupen denar.

FRANCE ČERNE, predsednik UO PE Gradišče, Trebnje:

Lahko rečem, da pri nas vlada zadovoljstvo.

Odkar smo v sklopu Mercatorja, ne obračunavamo plač vsak mesec, temveč le dvakrat letno, v polletju in ob koncu poslovnega leta. Mesečno dobivamo le akontacije na osebne dohodke. Obračunavanje po prometu ni realno, ker promet ni merilo za dohodek. Najnižji osebni dohodek je pri nas din 1.150,00

Smo enota s samostojnim obračunom, svojim žiro računom, svojim dolgoročnim kreditom. Z upravo smo v dobrih odnosih, kilo-

metri iz Ljubljane do Trebnjega nas ne ovirajo.

V letih integracije smo obnovili nekaj poslovalnic. Nove nismo zgradili nobene, ker ne zmoremo, pa tudi Mercator bi težko. Trenutno je velik pritisk za novo trgovino v Velikem Gabru.

Skupne naložbe so koristna stvar, le težko je dočakati dan, ko tudi ti dobiš, kar potrebuješ. Letno damo dosti milijonov v skupni fond in v doglednem času bo »glih za glih«, če se pri nas ne bo nič novega gradilo.

SLAVKO ZALETEL, glavni skladiščnik za izdajo blaga pri OE Mercator:

Vzdušje in počutje ljudi bi bilo boljše, če bi se pri nas izboljšale delovne razmere, predvsem, če bi se zmanjšal fizični obseg dela. Tare nas problem delovne sile in zato nismo ravno dobre volje. Težko dobimo delavce.

Osebni dohodki pri nas so dobri, po drugi strani pa slabi. Standard naših delavcev ni ravno nizek. Mnogi si gradijo hiše in imajo avtomobile. Če pa pogledamo, kako so plačani drugje, smo na slabšem. Bolje bi morali plačati odgovornejša delovna mesta, obenem pa bi se morala ta odgovornost, ki je pri nas na nizki stopnji, povečati. Bolj bi morali biti odgovorni za blago, zavedati bi se morali, da je to last nas vseh. Premalo smo storili v tem smislu.

Nagrajevanje še vedno ni spodbudno za vse. Šoferji, spremljevalci in razkladalna skupina so plačani spodbudno, drugi ne, ker je njihov način dela tak, da zahteva le takšen način nagrajevanja, kot je. Zelo spodbudno bi bilo, ko bi uvedli dohodek na stalnost. Ker ljudje niso plačani spodbudno, zato nagrajevanje ne vpliva na poslovnost. Vsak posameznik bi moral biti zainteresiran za poslovnost, vendar tega interesa, da bi čimveč napravili, pri mnogih ni. Socialni sestav naših delavcev je tak, da imamo tistih pravih proletarcev zelo malo, ker je večina vezanih še na kmetijo.

Samoupravljanje v našem podjetju gre dobro pot. Če je kaj narobe, so krivi posamezniki. Posebno bi rad pohvalil obveščanje samoupravnih organov. Vsakdo, ki se zanima za njihovo delo, lahko vse izve po zapisnikih, ki so izobešeni na primernem mestu.

Združevanje je še posebno v današnji gospodarski situaciji dobra stvar. Je način, s katerim lažje osvajamo tržišče in širimo potrošniško zaledje. S priključitvami se v centralnem skladišču srečujemo z nevšečnostmi, ki bi se jih dalo odpraviti. Vse preveč imamo drobnega dela z naročili, ki niso kompletna, originalna. Zahteva več delovne sile, ovira nas pri ekspeditivnosti. Posamezne trgovine naročajo kar vsak dan, čeprav bi želeli, da bi naročale takšne količine, ki bi zadoščale za ves teden.

Koncentracija sredstev pri nas je še vedno premajhna. Vse preveč je razdrobljenega po enotah.

V sedmih letih, kolikor delam tu, je Mercator zelo napredoval. Promet se je povečal za najmanj trikrat, tudi produktivnost se je zvišala, kljub slabim delovnim razmeram, konkretno v skladišču.

MANFRED FARAZIN, skladiščnik oddelka OE Mercator:

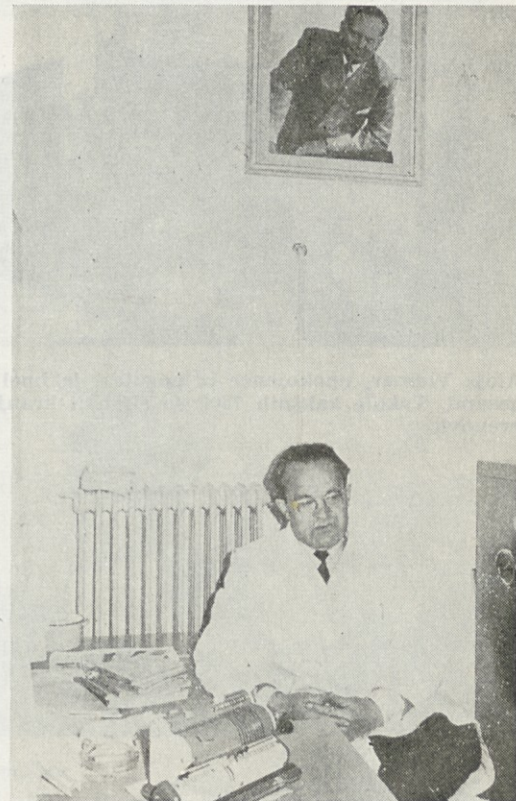
Eni so zadovoljni, drugi niso. Rekel bi, da so starejši bolj.

Komisionarji in skladiščniki so režijski delavci, zato tudi nagrajevanje pri njih ni spodbudno. Težko bi bilo določiti neka stalna merila, po katerih bi bili nagrajeni. Gotovo pa je to, če bi vedeli, da so njihovi osebni dohodki odvisni od njihovega dela, bi še bolj delali.

Naš delavec dobi toliko, da pač ima za sproti. Životari ravno ne, da pa bi dosegel standard povprečnega Slovenca pri tej dragini, ni mogoče.

Za boljše delo samoupravnih organov bi priporočil le to, da bi bilo dobro, ko bi vsak član tega ali onega organa upravljanja dobil nekaj dni pred sejo na vpogled tudi gradivo in ne samo dnevni red. Tako bi še uspešneje sodelovali prav vsi s svojimi mnenji in predlogi.

Pozitivno ocenjujem priključevanje drugih trgovskih podjetij k Mercatorju. S tem se po-

Alojz Skoliber

veča področje prodaje, pa tudi tako je, da imajo ljudje več zaupanja v veliko podjetje.

Združevati sredstva je pametno.

V šestih letih, kar sem tu zaposlen, se pri OE Mercator ni kaj novega zgradilo. Novega skladišča, izgleda, še ne bo kmalu. Z notranjo priključitvijo enot pa bi potrebovali mnogo večje, predvsem pa modernejša skladišča, kajti za vse te enote je direktna dostava iz našega skladišča. Torej tudi v to bo treba vložiti skupne naložbe.

NADA LOMBARDO

Pripis uredništva

Glede na vprašanje tovariša Staneta Marinška, direktorja PE Gradišče Trebnje, kdaj bo imel Mercator enotne maloprodajne cene, nam je tovariš Edo Božič, direktor sektorja trgovine na drobno povedal naslednje:

»Vprašanje enotnih maloprodajnih cen v Veletrgovini Mercator je trenutno neizvedljivo zaradi obstoječih predpisov na tem področju.

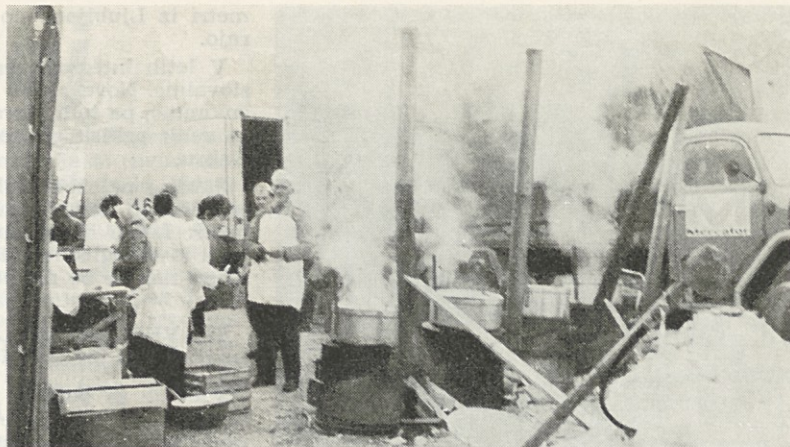
Z ozirom na zanimanje velikega števila bralcev, bomo o tem vprašanju obširneje poročali v naslednji številki časopisa »Mercator«.

Zelo lepa arhitektonska rešitev samopostrežne trgovine v Novem mestu

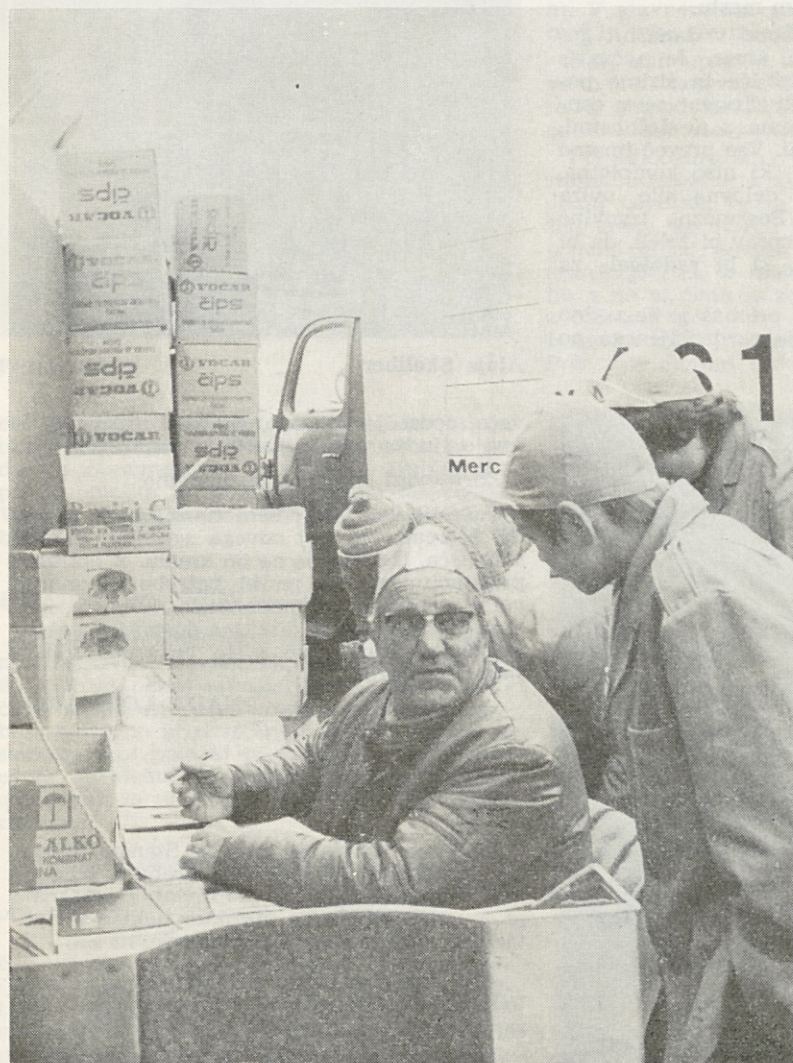
Alojz Vidmar, upokojenec iz Logatca, je imel največ opraviti s klobasami. Takole kakšnih 7000 so skuhali kranjskih, približno 3000 pa hrenovk

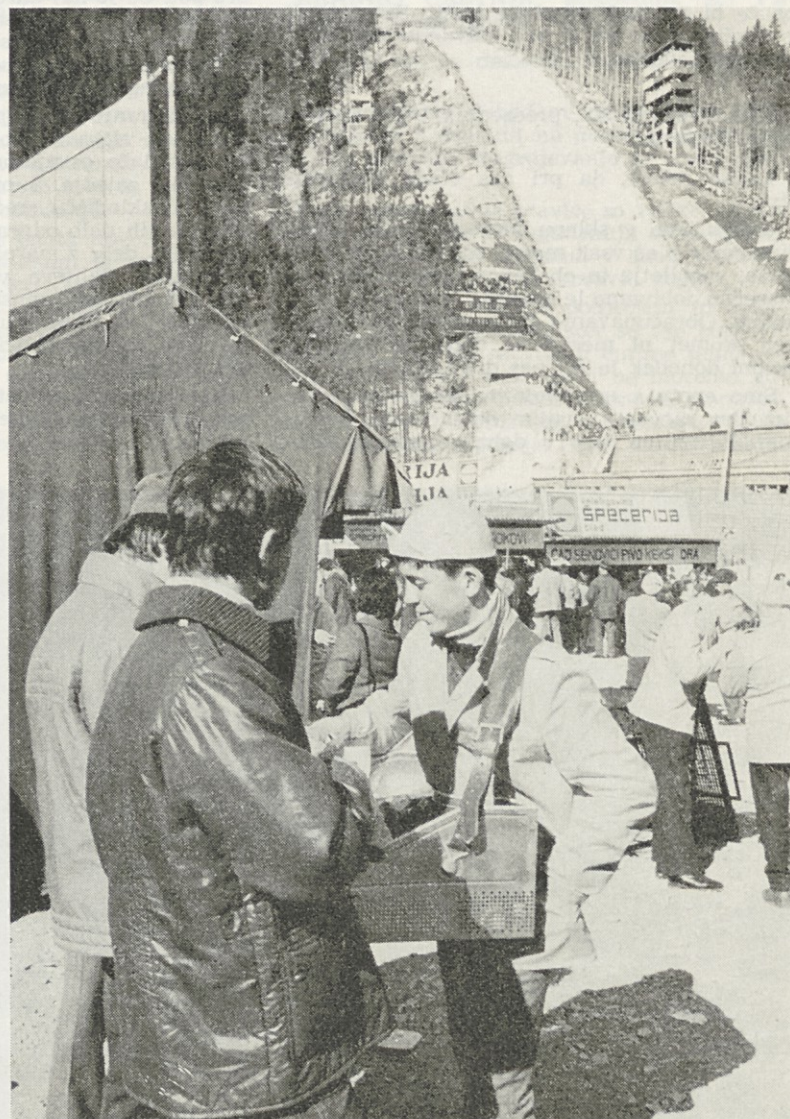
V štirih kotlih je štiri dni vrelo

Z malicami in napitki smo oskrbovali tudi vojsko

Tovariš Anton Stančič pripravlja blago za ambulantno prodajo

Sendviče, čokolado, bonbone, žgane pijače, čips, bobi palčke, žvečilni gumi, arašide...

v Planici

Mercator v sosesčini velikanke

Franc Mugerle je s pomagači napekel kakšnih 40.000 čevapčičev

Med svetovnim prvenstvom v smučarskih skokih v Planici je tudi Mercator po svoje sodeloval. Že četrtrič so to bili trgovski delavci iz logaških poslovalnic. Zakaj ravno Logačani? Imajo svojo skakalnico, mnoge aktivne skakalce in privrženca tega športa, zato so se še toliko hitreje odločili za delo v Planici. Kot že prejšnja leta je bil tudi tokrat glavni organizator, pomočnik direktorja trgovine na drobno tovariš DRAGO ARHAR.

Delo v Planici je bilo zelo naporno. Štiri dni je tam delalo po 15 do 35 delavcev, največ seveda zadnji dan. Ustvarili so 17 milijonov starih dinarjev prometa, kar po pripovedovanju tovariša Arharja dosežejo le naši največji bifeji. Naj povemo, da je Mercator oskrboval s hrano in pijačo tudi vse tekmovalce in zaposlene ter vojsko.

Ta naš uspeh v Planici je nedvomno rezultat dobre organizacije, kar zgovorno pove to, da so jim le pol ure pred zaključkom pošle zaloge kakovostno pripravljenih živil.

Mercator je bil eden izmed 15 podjetij, ki so nudili gostinske usluge v Planici. Imel je izredno urejen stand, presenečal je s svojim lepim videzom. Organizatorji tega načina prodaje zagotavljajo, da se bodo v Planico še vračali, saj je to prireditev na visoki ravni in vredna Mercatorjevega ugleda.

Veliko so prispevali k dobri strežbi in afirmaciji Mercatorja naši učenci III. letnika: šest jih je iz logaških poslovalnic, štirje pa iz drugih Mercatorjevih enot

Sodobna trgovina - blagovnica v zgodovinskem Ptuj

V juniju 1972 otvoritev blagovnice v Ptuj — Vidni uspehi pripojitve — Zagotovljena perspektiva — Ptuj odprt, domač in prijeten

Od dne, ko sta v septembru 1970 podpisala v Ptuj namestnik generalnega direktorja Mercatorja Janez Rozman in direktor Panonije Ptuj Branko Gorjup zelo pomembno statutarno pogodbo, je že večkrat praktično potrjeno, da sta ustvarila Mercator Ljubljana in njegova poslovna enota Panonija Ptuj najboljše pogoje za uspešno sodelovanje v obojestransko korist. Vidni lanski in letošnji poslovni uspehi so najboljši dokaz, da se dosledno izpolnjujejo na obeh straneh določila pogodbe in

Naš skupni cilj je, da v blagovnici zadovoljimo naše kupce. Zadnje čase smo največ pozornosti posvetili kadrom — upam, da smo uspehi.

Le ljudje bodo dali vsebino blagovnici. Naš cilj je: povečati promet in dohodek. To pa bomo v celoti uspeli, ko bomo zagnali v polni tek zlasti nove zmogljivosti blagovnice in skladišča.

Panonija je že doslej skrbela za potrošnike

Janko Petek, upravnik blagovnice je dejal med drugim:

»To novo poslopje s posebnostmi moderne trgovske hiše bo pre-

v kateri bo hitro postrežen, v kateri bo lahko izbral med najboljšim-najboljše, v kateri se bo srečal s prijaznim sposobnim trgovskim kadrom. To moramo vedeti in se zavedati vsi trgovci. Pri izbiri kadra za blagovnico iz poslovalnic Panonije in iz prijav po razpisu smo upoštevali take lastnosti delavcev, zato upam, da se nam bo v celoti posrečilo zadovoljiti stranke.

Kar se tiče zalog blaga nam bodo zelo koristili večletni dobri stiki s proizvodnimi podjetji in z grosisti. Blagovnico bomo založili z vsem blagom, ki ga bodo potrebovali potrošniki. Tako smo se trudili tudi doslej pri Panoniji in nam lahko dosejanje izkušnje samo koristijo.«

Začeli so že z montažo opreme

Šef Gradisovega delovišča, gradb. tehnik Miha Škerlak:

»Na tem objektu dela od vsega začetka Gradisov kader, ki je sposoben opraviti najbolj zahtevna dela v stroki. Pred rokom so bila dela gotova do 3. faze. Prebrodili smo težave z uvozom posebnega stekla za strešni del poslopja, pa tudi težave, ki jih povzroča zima. Potem so prišli na delo še Gradisovi kooperanti kot na primer IMP Maribor, Kristal Maribor in drugi. Začeli so že montirati opremo.«

Značilnosti objekta pa je opredelil šef projektivnega biroja Mercator Investa, dipl. inž. arh. Peter Kerševan:

»Stavba je postavljena v spominsko izredno zahteven kraj, med boljše primere arhitekture iz prejšnjih zgodovinskih dob. Njim je približano po svoji velikosti, zunanji podobi in notranjih prostorih tudi novo poslopje — blagovnica. Aluminij na fasadi bo na tem posloju kot zlahtni partner drugega gradbenega materiala. Fasado bodo pokrivalo zlate aluminijске plošče v bakreni barvi. Steklen zaključek fasade, poliester plošče so že pritrjene na jekleno konstrukcijo.«

Poslopje stoji na utrjenem nasipu
Delovodja pri Gradisu Roman Mernik pa je povedal:

»To, 3. etažno poslopje s 4.000 m² bruto površine je brez kleti zaradi visoke podtalnice. Teren smo tako utrdili, da je sposoben prevzeti obremenitev celotne zgradbe. Kljub vsem posebnostim terena in objekta so bila Gradisova dela gotova pred rokom. Po zasteklenitvi strešnega dela poslopja hitro napredujejo vsa notranja dela in ne bo ovir za otvoritev v juniju. Sedaj se urejuje tudi že okolje tega objekta. Dostop v blagovnico bo s treh strani.

V Ptuj trgovska hiša višjega standarda

Dipl. inž. Dušan Flašj:

»V Ptuj sem občasno kot nadzorni organ pri izvajanju del na ptujskem trgovskem objektu velikih posebnosti.

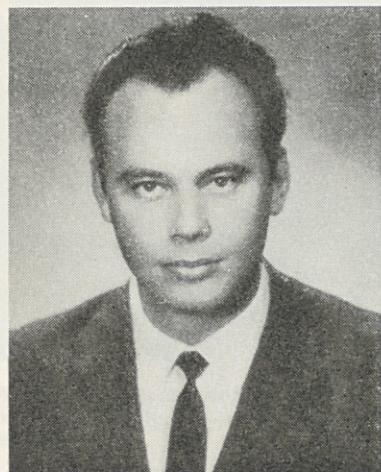
Takoj boste opazili, da stene niso ena sama velika ploskev, temveč se kažejo lomljene površine, ker to ustreza okolici, ki je bistvena za Ptuj in za njegova starejša poslopja. Ze pred otvoritvijo se bodo Ptujčani lahko prepričali, da je dobil Ptuj trgovsko hišo višjega standarda. Hitro boste opazili posebnosti znotraj zgradbe, na fasadi pa tudi v okolici.

Po vsem, kar se na posloju sedaj vidi, še ne morete dobiti končne slike. Popolna zunanost in notranost bosta presenetila. Vsakdo jo bo rad pogledal, ko bo prišel v Ptuj, zlasti pa potrošniki, ki bodo dobili trgovino, ki ne bo le dobro založena, ampak bo tudi zelo lepega videza.«

JOŽE VRABL

Kateri prašek uporabljate za pomivanje posode, soseda?

Veliko sem jih že preizkusila, toda še najbolje se je obnesel moj mož.

Branko Gorjup

samoupravnih aktov in da obstaja sožitje, ki spodbuja k uspešnemu delu.

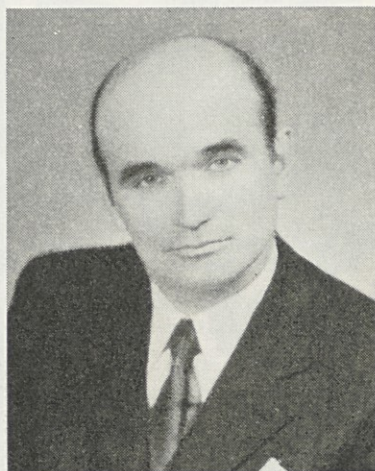
V središču Ptuja blagovnica

Eden izmed sadov skupnega gospodarjenja je moderna blagovnica v središču Ptuja. S svojimi lokacijskimi, prostornimi, funkcionalnimi in oblikovnimi posebnostmi daje pečat sodobne trgovske hiše. Projekt zanjo je izdelal Projektivni biro Mercator-Investa, ki si je prizadeval ustvariti poslovni objekt, ki se bo s svojo arhitektonsko podobo zli z avtentičnostjo Ptuja.

Vse bliže je dan otvoritvene slovesnosti. Napovedana je za junij 1972. Mnogo zanimivega povedo že sedaj o blagovnici, o njeni zunanosti in notranosti, o tekočem dvigalu, o opremi, o klimatskih napravah, o razsvetljavi in drugem, direktor Panonije **Branko Gorjup**, **Janko Petek**, ki bo upravnik v blagovnici, šef gradbišča gradbeni tehnik pri Gradisu **Miha Škerlak**, nadzorni organ na objektu dipl. inž. **Dušan Flašj** in delovodja na gradbišču **Roman Mernik**. Vse najdete na delovnem mestu v Ptuj.

Direktor Panonije Ptuj nam je povedal:

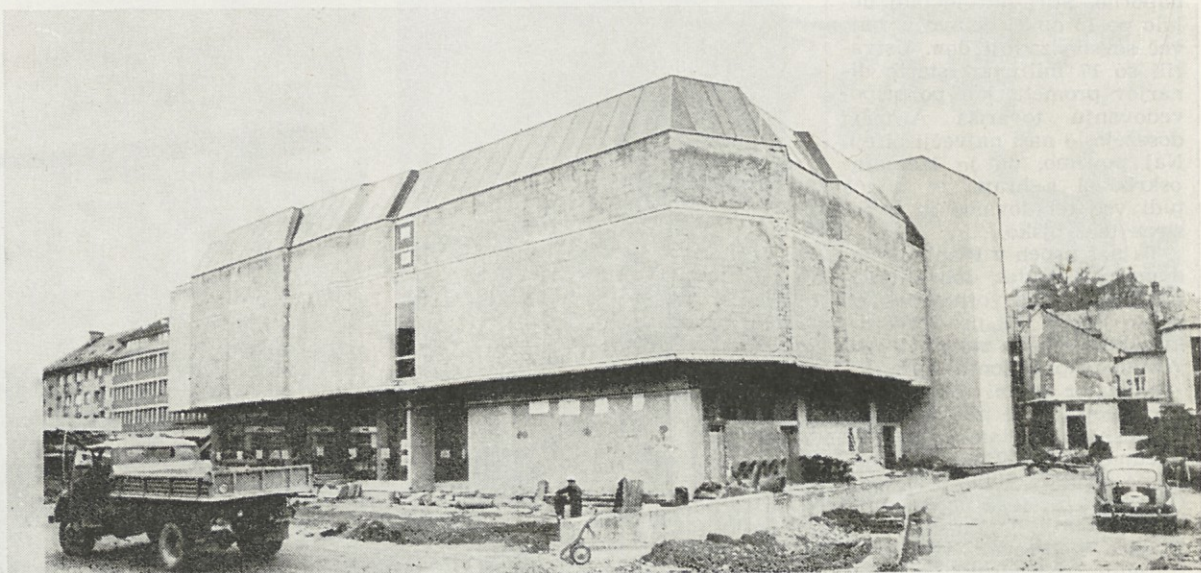
»Leto po integraciji se prvi pozitivni rezultati že kažejo. Ptuj z okolico spada med najmanj razvita območja. Pravim: Kraji niso nerazviti — nerazviti so le ljudje.«

Janko Petek

pričljivo potrdilo, da je možno sožitje dveh različnih območij v integraciji, kakor se je to izkazalo pri Mercatorju in Panoniji.

Našim potrošnikom želimo dati trgovsko hišo, kjer bodo našli pod eno streho vse, kar potrebuje posameznik, družina, domačin iz mesta ali podeželja, pa tudi turist, ki se bo pri nas ustavil spotoma. Potrošnik rabi trgovino,

Po tem, kar vidimo na fotografiji, še ne moremo dobiti končne slike o novi blagovnici v Ptuj. Še dva meseca in vse bo nared. Njena zunanost in notranost nas bosta presenetili

Dan, ki ga bomo vedno pomnili

V lepem pomladanskem jutru so se ob Rogozniški cesti v Ptuj zbrali ob delovodnji Gradisa tovarišu Dobniku delavci in sprejemali zadnja navodila za pričetek zameljskih del pri izgradnji skladišč. Nekaj minut za tem je zaro-potal prvi stroj na novem delovišču Mercatorja — poslovne enote Panonija v Ptuj.

Bilo je 5. aprila 1972. To je dan, ki bo z velikimi črkami zapisan v kroniki enote Panonija.

Kot vse druge dneve, je delo pri Panoniji potekalo normalno. Vsi smo vedeli, da moramo na kontrolo cepljenja proti črnim kozam, drugo pa je potekalo po že ustaljenem delovnem redu. Videz je bil, da je to eden od običajnih delovnih dni, vsakodnevnih skrbi, dela in naporov celotne enote in posameznikov. Delavci, ki so prihajali na kontrolo cepljenja mimo novega delovišča, so hitro razširili vest o pričetku izgradnje novega, za Panonijo in Mercator zelo pomembnega objekta. Tega so bili veseli še predvsem delavci v skladiščih in prometnem oddelku, saj najbolj čutiljo neustreznost sedanjih objektov, ki jim pravimo skladišča, čeprav tega imena ne zasluži.

Kaj menijo o pričetku gradnje skladišč posamezni odgovorni delavci, ki so med tistimi, ki najbolj čutiljo neprimernost sedanjih skladišč, smo zvedeli naslednji dan, ko so si ogledali pričetek del, kjer se gradijo skladišča in kjer pričakujemo, da bomo še te jeseni skladiščili prve tone blaga.

IVO NAHBERGER — veteran ptujskih trgovcev, prvi predsednik delavskega sveta Panonije, večkratni predsednik osnovne organizacije sindikata in upravnega odbora, že več kot 20 let vodja skladišča prehrane, je vsekakor eden od prvih, ki čuti tegobe sedanjih neustreznih prostorov in eden od prvih pobornikov za izgradnjo skladišč. Med drugim je dejal:

»Na ta dogodek smo pri Panoniji čakali 22 let. Spomnim se, da smo že v letu 1950 sprejeli sklep o pričetku gradnje skladišč. Zapisnik o tem še vedno hranim. Toda položaj trgovine takrat ni dopuščal oziroma dajal možnosti za večja vlaganja. Vsa leta smo se trudili za dobre rezultate in v letu 1971 smo dosegli promet pri prodaji na veliko v višini 100.000.000 din, od tega samo v skladišču prehrane v višini 46.267.000 din. V skladišču prehrane razpolagamo s približno 1.600 m² prostora, ki so neprimerni in nam inšpektorji redno grozijo s prepovedjo opravljanja dejavnosti. Delamo v kletih, na podstrešjih, dvoriščih, skratka izkoriščen imamo vsak prostor, ki ga le odkrijemo v starem Ptuj ali bližnji okolici. Blago skladišča prehrane imamo skladiščeno v 39 »luknjah«, kar je nepregledno, nefunkcionalno in celo zdravju škodljivo. Pri delu ne moremo koristiti niti najosnovnejše mehanizacije, nobenih pripomočkov. Naši delavci morajo zato tone in tone blaga prenesti na ramenih v kleti in podstrešja. Najvažnejše pri novih skladiščih bo velik prihranek pri času in s tem tudi pri sredstvih. Zame osebno pa je to naj srenejši dan.«

V nadaljevanju je še dodal, da bo plačal 1 karton ruskega šampanja, če bomo v jeseni preselili skladišča v nove prostore. Prepričani smo, da bo obljubo izpolnil.

MAKS FILIPIČ — eden izmed najstarejših in prizadevnejših delavcev Panonije, ki je do sedaj opravljal različne funkcije v samoupravnih organih — je že od leta 1954 vodja skladišča železnice — ni prikrival navdušenja in zadovoljstva ob pričetku gradnje skladišč.

»Skladišča so življenjskega pomena za Panonijo in Mercator na Štajerskem. Brez njih se ne bi mogli razvijati oziroma že sedaj delamo v zelo težkih pogojih. S tem imamo dano možnost, da dosežemo tržišče, ki pokriva Medjimurje, del Zagorja, Prekmurja, Slovenskih goric, Kozjansko in celjsko področje vse do Savinjske doline, oskrbujemo kvalitetno in pravočasno. Kvaliteta našega dela se bo sigurno izboljšala, s tem pa tudi ugled Panonije in Mercatorja. Sami se zavedamo pomembnosti skladišča za Ptuj, zato smo se zavestno odločili, da od lastnih sredstev prispevamo 1.500.000 din. S tem smo se tudi začasno odpovedali nekaterim investicijam, ki so za naše področje tudi pomembne in potrebne. Prepričan sem, da so skladišča v Ptuj za Mercator koristna in dobra naložba, ki se bo hitro vračala.«

ANTON KETIS — vodja skladišča galanterije, član UO Panonije, član CDS Mercator, predsednik programske komisije pri Pa-

noniji, prizadeven delavec na delovnem mestu in v samoupravnih organih — s svojimi bogatimi idejami veliko prispeva k razvoju podjetja. Kot oba sogovornika, ni skrival veselja ob pričetku izgradnje skladišč.

»Uresničila se nam je dolgoletna želja, ki je obenem naša največja potreba. Tudi če ne bi razširjali prodaje na veliko, potrebujemo za sedanjí obseg poslovanja taka skladišča. Promet se iz leta v leto povečuje, razširjamo izbor blaga. Od leta 1968 smo podvojili promet, prav tako ga lahko podvojimo v kratkem času, po končani izgradnji skladišč. Člani kolektiva, ki so pred približno 20 meseci glasovali za pripojitev k Mercatorju, vidijo, da smo se pripojili k velikemu in resnemu podjetju, ki zna ceniti in vrednotiti delo in prizadevanja, po drugi strani pa kljub težki gospodarski situaciji, držati dane obljube. Blagovnica je v zaključni fazi izgradnje, skladišča pa smo pričeli graditi. Oba objekta sta po mojem mnenju velikega pomena, tako za Mercator kot za samo poslovno enoto Panonija.«

Centralnim samoupravnim organom in strokovnim službam Mercatorja je Panonija posredovala številne podatke, ki opričujejo izgradnjo objekta in ki govorijo o koristnosti naložb. Vsi, ki so skladišča videli, brez kakršnih koli ekonomskih analiz in izračunov lahko potrdijo, da je to nujna.

Predvidena je izgradnja približno 5.000 m² skladiščnega prostora, v prvi fazi izgradnje. V drugi fazi izgradnje, je predvidenih nadaljnjih 3—4.000 m² skladiščnega prostora z vsemi potrebnimi pomožnimi prostori, hladilnicami in podobnim.

ZAF

Za ustanovitev TOZD smo pripravljeni

Statutarna komisija, ki jo je imenoval CDS, že nekaj mesecev pospešeno pripravlja samoupravni sporazum o medsebojnih odnosih ter o združevanju del in sredstev temeljnih organizacij združenega dela Mercator.

Ustavne spremembe v letu 1971 so prinesle nekatere bistvene novosti v samoupravljanju delovnih organizacij, predvsem v XXI, XXII in XXVI dopolnilu k ustavi. Glede na pomembnost sprememb že sam zakon o izvajanju ustavnih dopolnil določa, da se morajo te določbe takoj izvajati. To pomeni, da se ob določenih pogojih ustanovijo temeljne organizacije združenega dela, v katerih delovni ljudje sami določajo o ustvarjenem dohodku, po drugi strani pa je nujno združevanje sredstev za čim hitrejši in skladen razvoj celotnega podjetja.

Direktor poslovne enote Branko Gorjup in sekretar Franc Zadravec, ki že od vsega začetka delata v statutarni komisiji, sta zaposlene informirala o najvažnejši vsebini ustavnih sprememb s posebnim poudarkom na predvidene rešitve pri Mercatorju.

V Panoniji menimo, da je začetno delo zastavljeno in da v novih odnosih Mercator lahko uspešno deluje.

Z uvodno obrazložitvijo predvidenih novih odnosov bo razprava sigurno mnogo kvalitetnejša, saj

se lahko vsak nanjo bolje pripravi. Računamo, da bomo samoupravni sporazum o medsebojnih odnosih ter o združevanju del in sredstev TOZD Mercatorja sprejeli v taki vsebini kot bo predložen.

ZAF

Namesto gotovine — hranilna knjižica

Na sestankih s kolektivom smo se odločili za prehod na sodobnejši način izplačevanja osebnih dohodkov, na hranilne knjižice ali žiro račune. Že vodstvu enote se je zdel primernejši način s hranilnimi knjižicami, saj posamezniki lahko dvigajo denar na vseh bankah in poštah v Jugoslaviji.

S tem odpade ves prenos gotovine od banke do blagajne in od blagajne do prodajalca ter riziki, ki so vezani s prenosom gotovine.

Pripomb na ta način izplačevanja OD ni bilo, še v kratkem času bomo dobivali namesto denarja samo nakaznice. Poslovna enota resno računa, da ji bo Kreditna banka v Ptuj odobrila dodatne kredite za obratna sredstva, saj smo prepričani, da bodo člani kolektiva nekaj denarja prihranili.

Obetamo si dejansko korist in to zaposlenih kot tudi podjetja.

Kako dolgo še stari dinar?

Minilo je že šest let, odkar smo naš stari dinar zamenjali za novega. Blagajno zaključimo in vpišemo izkupičke v blagajniški dnevnik v ND. Vso dokumentacijo: dobavnice, račune, letno bilanco, poročila pišemo v ND. Vse maloprodajne cene na blagu, tako v klasični trgovini, posebno pa še v samopostrežbi, so napisane v ND.

Mi trgovci pa še vedno (z redkimi izjemami) govorimo drugače kot piše cena na blagu ali na bankovcu. Na posameznem artiklu lepo čitljivo piše, ali pa je blago numerirano za nalepko 2.25, kupcu pa rečemo 225 din in ko kupcu vračamo denar, na bankovcu piše 5 din, mi pa rečemo: Vračamo vam 500 din! V medsebojnem pogovoru se še vedno sprašujemo, koliko milijonov pa »dela« vaša samopostrežba in ponavadi odgovorimo: Takole od 40 do 50 milijonov. Ali vprašamo: Koliko »potegneš« prvega? Pa zopet odgovorimo: Enkrat več, drugič manj, odvisni smo od prometa, povprečno pa takole od 200 do 250 »jurjev«. Celo poročila o letni bilanci se še marsikje čitajo v SD! Običajno se izgovarjamo, da nam je nekam lažje razumeti, hitreje dojemamo, če se pogovarjamo v SD.

V resnici pa se mi zdi, da smo le vse preveč površni in se premalo trudimo, da bi pomagali novemu dinarju v življenje.

Zanimivo je, da so »branjeve« prve pričele prodajati svoje blago v ND. Manj se sliši — solata samo 10 din kot pa 1.000 din.

No, če se bomo poslej le oprijeli nove in pravilne dinarske govorice, potem moramo še nekaj spremeniti: v samopostrežbah so še vedno blagajne National, Hugin in druge, ki kažejo stare dinarje.

VILKO KORENČAN

OPRAVIČILO

V minuli številki nam je tiskarski škrat nekajkrat zagodel. Tako smo tovariša Antona Stančiča, direktorja PE Rožnik, prekrstili v Ivana, tovariša Branka Ambroža, poslovodjo na pohištvem oddelku na Proletarski 4, pa v sestavku enkrat v Ambrožiča.

Napaka se je vrnila tudi na strani 7 v sestavku Obisk v trgovini s pohištvom na Proletarski 4, ko je namesto mesečni promet pisalo mesečni kredit. V nadaljnjem besedilu je sicer bilo razvidno, da gre za napako, vendar se kljub temu opravičujemo.

Opravičujemo se tudi obema tovarišema.

Uredništvo

Z obiska v prenovljenem PC v Tugomerjevi

Ko sem se pred nedavnim mudil v samopostrežni prodajalni v Tugomerjevi, sem bil nemalo presenečen nad njeno spremenjeno podobo. Tako je z adaptacijo in razširitvijo samopostrežne prodajalne končana obnova tega potrošniškega centra.

»Potrošniški center je bil zgrajen, oziroma odprt 28. 11. 1966. Takrat je bil to modern trgovski center s prvo našo samopostrežbo, galanterijsko trgovino, mlekarino in bifejem. Od takrat pa do danes so potrebe narekovale več sprememb in tako se danes predstavljamo v povsem novi podobi,« je dejala poslovodkinja samopostrežbe, Tončka Habič.

»Že lani smo nekaj prenovili in združili galanterijo in samopostrežbo. Zdaj smo prodajni prostor precej povečali in tako meri samopostrežba več kot 300 m² in je po velikosti druga v enoti. Pa tudi po prometu smo pri samem vrhu. Letos smo imeli največji izkupiček v marcu, kar 95 milijonov. Seveda je to delno na račun podražitev; vsekakor pa na to vpliva veliko večja izbira blaga in tudi prodaja čevljev, ki so za nas povsem nov artikel. Pa tudi pri galanterijskem blagu je pestrejša izbira. Imamo pet blagajn, tri delajo stalno, v konicah pa so zaposlene prav vse. Delo v prodajalni imamo razdeljeno po grupah, tako, da ima vsaka zaposlena svoje delo. Oddelek delikatese, sadja in zelenjave, galanterije in čevljev zahteva stalne prodajalke za klasično, strežbo. Tako organizirano delo ima vrsto prednosti. Prodajalke dobro spoznajo »svoje« artikle. Tako vedo, kaj gre bolj v promet, stalno lahko skrbijo za zalogo. Pa tudi potniki hitro lahko opravijo svoje delo, ker imajo naročilo vedno že pripravljeno.«

Seveda pa je to v veliki meri zasluga poslovodje, tovarišice Habičeve, ki vodi prodajalno. In se-

veda ob njej tudi prizadevnega kolektiva. Sama prodajalna je lepo urejena, prodajne police so vedno polne in nudijo kupcu res veliko izbiro blaga. Svojo prizadevnost je kolektiv pokazal tudi v času adaptacije lokala, saj prodajalna zaradi tega ni bila zaprta niti en dan. Delo je bilo sicer otežkočeno, toda promet se ni prav nič zmanjšal.

Zdaj, ko je preurejena vsa prodajalna, nam prodajne police nudijo še veliko večjo izbiro blaga. Povečali so izbiro alkoholnih pijač, suhe robe, gospodinjskih potrebščin; poleg galanterijskega blaga pa so tudi začeli s prodajo obutve vseh vrst in usnjene galanterije.

»Zanima me, kako so s spremembami zadovoljni potrošniki. V bližini je tudi market Emone. Se morda to kaj pozna na prometu?«

»Pri cenah tako ali tako ni bistvenih razlik,« je dejala tovarišica Habičeva, »mogoče so razlike za kakšno paro. Tod okrog je veliko naselje, standard potrošnikov je visok in treba se je prilagoditi njihovim željam. Tega pa ne moreš spoznati prek noči, treba je več mesecev ali celo let. Nas obiskuje veliko strank, ki ne stanujejo prav blizu našega centra. Prihajajo k nam, ker so zadovoljne. Bolj se splača narediti malo daljšo pot in takrat nakupiš vse, kot pa da obiraš vse trgovine naokrog. Tako je dejala neka gospodinja, ki redno nakupuje v Tugomerjevi.«

Medtem ko sva se pogovarjala, so prodajalke urejale prodajalno, polnile police. Pa čeprav so bili že pred eno uro zaprti.

»Brez takšnega kolektiva tudi ne bi moglo tako lepo iti,« je povedala poslovodkinja. »Pa tudi iz uprave nam gredo vedno na roko.

Tako prostorno trgovino kot je v Tugomerjevi, je lažje dobro založiti

Prav direktor, tovariš Renner, je bil v času obnove gonilna sila vsega dela. Še tri vajeke imamo, ki pa so tudi prizadevne. Čeprav v času šole delo v trgovini ni več obvezno, vseeno rade pridejo enkrat na teden. Sicer pa, to je le njim v dobro. In še nekoga moram pohvaliti. To je naš delavec Jože. Priden je in rad naredi prav vse, kar ga čaka. Delo v skladišču ni lahko, saj moraš na sto in sto zabojev, vreč in drugega blaga znositi po stopnicah v klet. Komaj čakamo, da dobimo tekoči

trak, saj bo potem delo precej olajšano.«

In še nekaj. Tisti dan, ko sem se mudil v Tugomerjevi, je bila v prodajalni degustacija Podravkine kokoške juhe. Zvedel sem, da so degustacije novih proizvodov večkrat. Saj s tem na najbolj primeren način svojim strankam predstavijo nov artikel s prodajnih polic.

DEJAN

V naše bifeje naše serviete

Pod tem naslovom smo že v eni lanskih številčk objavili kratek zapis o papirnatih servietah, ki smo jih pripravili nalašč za naše bifeje. Žal pa vse premalo segate po njih. Verjetno je temu vzrok neobveščenost. Nemalokrat se zgodi, da so poslovodje prav prijetno presenečeni, ko jim v galanterijskem oddelku ponudijo omenjene serviete. Pa čeprav smo o njih že obveščali in tudi na zalogi jih imamo od lanskega poletja. Za vse tiste, ki jih še ne poznajo, naj zapišemo naslednje.

Serviete so bele, z dvobarvnim tiskom: Na njih je odtisnjen naš zaščitni znak in skromna propaganda za kavo Mercator. Serviete so velike 24 x 24 cm in so dvakrat zgibane. Pakirane so v PVC vrečkah po to kosov. Cena je ugodna, saj stane zavitek s sto kosi samo 2,95 dinarja. Morda še ta podatek: v kartonu je 64 zavitev po 100 kosov.

DEJAN

Poslej prodajajo v Tugomerjevi, poleg običajnih artiklov tudi čevlje

V Ljubljani smo začeli s prodajo obutve in torbic

Nekako v sredini meseca marca smo lahko v naših časopisih prebrali oglas, ki vabi na nakup obutve v nekaterih naših prodajalnah. Vsekakor razveseljiva novost, sem si dejal in sklenil, da obiščem te prodajalne. Kakšna je izbira, so potrošniki zadovoljni? Kako je stekla prodaja? Na vsa ta in še nekatera druga vprašanja sem dobil razveseljive in spodbudne odgovore.

Pravzaprav moram najprej povedati to, da je s prodajo obutve in damskih torbic v Ljubljani zaradila ledino naša enota Grmada.

»Potreba potrošnikov nas je gnala k temu, da smo sklenili razširiti poslovanje,« je dejal direktor Grmade, tovariš Jože Rener. »Čevlje smo začeli prodajati v naših največjih potrošniških centrih. V Šiški vam je obutev na voljo v Tugomerjevi in Soseki 6, razen tega pa tudi v samopostrežni prodajalni v Savskem naselju. S prodajo čevljev smo začeli torej pred kratkim, toda zamisel sega še v lansko leto. Morda je pri tem največji problem to, da se čevlji naročajo v glavnem dvakrat letno. Pogodbo smo sklenili s tovarno Peko, ki ima zelo sodobne modele in zelo pestro izbiro. Potrošniki so novost v naših prodajalnah sprejeli z navdušenjem. In tako lahko že zdaj, po kratkem času prodaje

ske lahko zraven čevljev izberejo še primerno torbico; za pestro izbiro je poskrbela tovarna Toko.«

V TUGOMERJEVI

Nekaj dni kasneje sem šel čevlje »nakupovat« v samopostrežno prodajalno v Tugomerjevi. Le-ta je začela s prodajo čevljev prva

dosegli samo s tem pet milijoncv prometa. Kaj ni to razveseljivo? Saj s prodajo čevljev ničesar ne tvegamo. Del prodajne površine smo namenili za prodajo obutve in usnjene galanterije (torbic, kovčkov in potovalk) in ni nam prav nič žal. S tem smo lepo dopolnili izbor blaga in seveda tudi povečali promet.«

V Savskem naselju sta bili za demonstratorki bogate izbire čevljev Ljuba Pleše in Marija Salobir

»Kako pa je z nabavo obutve? Izbirate vzorce sami?«

»Da, sami gremo večkrat v tovarno. Sicer pa je z nabavo obutve malo težje. Obutev, ki jo imamo na prodajnih policah, smo izbirali že pred več meseci, prav te dni pa smo spet namenjeni v tovarno Peko. Treba bo naročiti modele za jesensko sezono. Peko nam iz svojega proizvodnega programa nudi veliko izbiro. Daje nam pa tudi to ugodnost, da ji vse neprodane čevlje lahko vrnemo.«

V SOSESKI 6

Še ena prodajalna nam je ostala. To je tehnični oddelek v Soseski 6, kjer so prav prijetno uredili prostor za prodajo čevljev. Tudi tod so zadovoljni s prodajo, ki pa je stekla šele pred kratkim. Pa kaj ne bi bili! Saj nudijo res lepo izbiro.

Za zaključek pa še naslednja misel: Ne smemo pozabiti, da smo trgovski delavci in da je prav naša dolžnost, da prisluhnemo željam potrošnikov. Če se nekje pokaže potreba, da je treba tržišču nuditi nekaj novega, moramo ta trenutek tudi znati izkoristiti.

DEJAN

Pri zdravniku pozvoni telefon in zaskrbljeni moški glas na drugi strani žice pravi: Tovariš doktor, hitro pridite, moja žena ima vročino!

Visoko, vpraša doktor.

Ne, v pritličju, pravi moški in odloži slušalko.

V Tugomerjevi prodaja čevlje Milena Zamernik

ugotovimo, da so rezultati zelo ugodni. Računamo, da bomo v teh prodajalnah letno prodali kakih deset tisoč parov obutve.«

... V SAVSKEM NASELJU

Pa poglejmo, kako je stekla prodaja v posameznih prodajalnah. Najprej me je pot zanesla v nedavno prenovljeno PC v Savskem naselju. Tod sem v pogovoru s poslovodjo, tovarišem Stularjem izvedel, da so potrošniki novost ugodno ocenili. Prav lepo je urejen posebni oddelek, namenjen za prodajo obutve.

»Trenutno imamo na voljo kakih sto različnih vrst damske, moške in otroške obutve. Izbira je res pestra, ki pa jo bomo seveda sproti dopolnjevali. Vprašujete, kaj gre najbolj v denar. Predvsem damska obutev. Veliko je povpraševanja po sandalih in polodprtih čevljih, predvsem iz semiša. Žen-

in mislim, da tudi dosega najlepše rezultate. Zanimanje potrošnikov je veliko, saj so v času, ko sem si beležil pogovor s poslovodkinjo Habičev, prodali več parov čevljev.

»Poglejte, kakšno pestro izbiro vseh vrst obutve nudimo. To so predvsem čevlji naše znane in renomirane tovarne Peko iz Tržiča in njenih kooperantov. Obutev je modno krojena in kvalitetna, modeli so najraznovrstnejši. Zato potrošniki radi prihajajo k nam. Pa, saj do zdaj v Šiški ni bilo prodajalne s čevlji. Prav všeč mi je bilo, ko je neka stranka dejala, da smo se vendarle spomnili tudi na to, da ne bo treba po čevlje v mesto. Šiška je velika, potrošniki imajo tod dober standard in če jim lahko nudiš večjo, pestrejšo izbiro blaga, več bodo nakupili. Saj smo že na začetku zelo zadovoljni. V prvem mesecu prodaje obutve in usnjenih izdelkov smo

Je že tako, da se vse »razbeži«, kadar pride fotoreporter. Tako je obstal v lepo urejenem in dobro založenem oddelku le vodja tehničnega oddelka v Soseski VI tovariš Alojz Burja

Protipožarna zaščita v vojni in miru

(Nadaljevanje in konec)

Preprosti pripomočki za gašenje požara

Za gašenje po metodi preprečevanja dostopa kisika lahko uporabimo: pesek, leš, pepel, zemljo in podobno. S temi pripomočki prekrijemo predmete, ki gori, njihova vloga pa je v tem, da preprečimo dostop kisika, brez katerega snov ne more goreti. Pri uporabi teh snovi je treba paziti, da so čiste, brez gorljivih primesi, kakor so les, slama, papir, seno in podobno. Te snovi tudi nasujemo po vnetljivih tleh.

Za gašenje s temi snovmi uporabljamo lopate ali manjše vreče, napolnjene s peskom in podobno.

Odeje in podobne goste tkanine, ki ne prepuščajo kisika, je prav tako mogoče uporabiti za gašenje začetnih požarov. Še učinkovitejšo, če jih poprej namočimo v vodo. Tak način je dober za gašenje gorečih oblek na ljudeh. Človeka, na katerem gori obleka, zavijemo v mokre tkanine.

Pripomočki za reševanje in zaščito

Tisti, ki gasijo požar, so zelo pogosto tudi sami ogroženi. Že majhna neprevidnost in nepremišljenost lahko povzroči hude poškodbe tistemu, ki gasi požar.

Zato je potrebno, da se ljudje ne seznanijo samo s tem, kako bodo požar gasili, ampak tudi s tem, kako se bodo zavarovali pred posledicami požara.

Med te pripomočke štejemo:

- masko s filtrom za zaščito pred ogljikovim monoksidom,
- čelado,
- ščit iz lahkega lesa,
- gasilsko obleko,
- sekirico,
- pas,
- plezalno vrv s kavljem,
- električno svetilko in
- piščalko.

Vsa ta oprema je skupna. Pripada podjetju (centralnemu skladišču), uporabljajo pa jo tisti ljudje, ki so v gasilski enoti podjetja.

Načrt za zaščito pred požarom

Vse delovne organizacije, katerih imetje bi se zelo lahko vnelo, morajo izdelati načrt za zaščito pred požarom. V našem podjetju takšen načrt obstaja in po njem se more ravnati gasilska enota in sleherni član kolektiva, ki bo za to določen.

Poleg navedenih ukrepov je potrebno, kjer je mogoč požar, načrtno izvesti še naslednje ukrepe:

- prepovedati kajenje in uporabo odprtega plamena v ogrože-

nih prostorih (bencinske shrambe, skladišča petrola, skladišča tekstila, vnetljivih tekočin in podobno);

— natanko določiti količino surovin v obratih, prostorih, ki so lahko vnetljivi;

— redno odstranjevati odpadke, ki se pogosto lahko sami vnamejo in eksplodirajo;

— prostore in napeljave uporabljati izključno v skladu z njihovim namenom;

Če kljub vsem ukrepom vseeno nastane požar, moramo vsekakor natanko vedeti, kako bomo ravnali.

Takoj, ko opazimo požar, smo ga vsi dolžni takoj začeti gasiti, vendar pri tem ne smemo niti sebe niti drugih ljudi izpostavljati nevarnosti. Ako ga sami ne moremo pogasiti, smo dolžni takoj alarmirati okolico in obvestiti najbližjo gasilsko enoto in gasilsko enoto podjetja.

V vsakdanjem življenju se vedno pogosteje srečujemo s požari v stanovanju, na delovnem mestu, v gozdu med izletom, v šotoru ali vikendu. Zato nekaj besed tudi o tem.

Nepoznavanje vzrokov za nastanek požara in nevarnosti se nam večkrat maščuje. Ne smemo pozabiti, da so ljudje najpogostejši krivci in povzročitelji požarov.

Nevarnosti za nastanek požara so različne in številne:

V STANOVANJU. Zapustili ste stanovanje, na štedilniku se je prismočila in zagorela jed, električna plošča se je razbelila, iskre iz peči so vžgale pregrinjalo, suha drva ali premog v zaboju. Ali pa tisto, da nismo pravočasno izključili električnega likalnika. Otrk se igra z vžigalicami, v smetnjak ste vsuli pepel z žerjavico, bombe s plinom niste zaprli, grelec ni izključen, v zaprtem prostoru čistite z bencinom, posode s kurilnim oljem so nezavarovane in tisoč drugih primerov lahko povzroče požar v stanovanju.

NA IZLETU. Kavbo, ki jo vsi izletniki radi pijejo, je treba previdno kuhati na špiritu ali suhem vejevju, da ne bi nastal požar. Ko odhajamo, je treba dobro pogasiti ogenj in vse cigaretno ogorke.

V VOZILU. Pazite, kam mečete cigaretno ogorke in prižgane vžigalice.

NA DELOVNEM MESTU. Pleten koš za odpadke ni za to, da vanj izpraznimo pepelnike z nedogorelimi cigaretnimi ogorki.

Okroženi s steklenicami kisika, vodika, s plinom butanom, z lahko vnetljivimi tekočinami, barvami in laki. Ne pozabite, da že najmanjša nepazljivost ogroža ne samo vaše življenje, ampak tudi življenje vseh, ki vas obkrožajo.

Bodimo vedno previdni!

Milan Tatalović

Upajmo, da bo odslej na novo odprta trgovina z mesnico na Popoliški 12 pritegnila več kupcev. Pred leti je bila to klasična trgovina, ki so jo kasneje preuredili v okrepčevalnico. Ni beležila kdove kakšnega prometa, pa so jo pred tedni zopet na novo obnovili

Ni bojzani za premajhen promet. Tovarišici Čučkova in Semenčeva sta imeli tokrat polne roke dela

»Kupci so se odvažili hoditi k nam, ker smo imeli pet tednov zaprto zaradi adaptacije. Pritegniti jih bomo morali nazaj, pa tudi nove si želimo pridobiti.« Takole je menila poslovodkinja, tovaršica Marija Čuček

V sklopu trgovine je tudi mesnica in tovarš Ivan Pšenica skrbi, da ima na zalogi sveže in kvalitetno meso

Jože Mihelič

Živimo v veliki delovni skupnosti; v kolektivu, ki šteje blizu 4500 zaposlenih. In v tej množici delavcev je toliko raznih poklicev.

Za današnji pogovor sem si izbral tovariša JOŽETA MIHELIČA, potnika v galanterijskem oddelku. Naj takoj povem, da mu potniška služba vzame veliko časa in nemalokrat se vrne s terena pozno zvečer. Tudi tokrat le-to ni bilo izjema. Bilo je že dokaj kasno zvečer, ko so otroci že zaspali — midva pa sva v okusno urejeni dnevni sobi pričela pogovor.

»Pravzaprav me zanima sam začetek tvojega dela. Si že dolgo pri Mercatorju in zakaj si se odločil za ta poklic?« Tako je bilo moje prvo vprašanje tovarišu Miheliču.

»Kot poklicni šofer sem prišel k Mercatorju. Bilo je to leta 1958; takrat sem se vrnil od vojakov. Sedel sem za volan in najprej vozil generalnega direktorja. Medtem časom pa sem tudi obiskoval Ekonomsko srednjo šolo. Do takrat je podjetje prodajalo le špecerijsko blago. Pa je nujnost zahtevala, da smo ustanovili galanterijski oddelk. Zamenjal sem delovno mesto, odšel sem v galanterijo. Najprej sem se spoznal z delom v skladišču, nato sem bil zaposlen v komerciali. Za tem se

pisal prvo naročilnico, se mi je pošteno tresla roka. A bil sem zadovoljen; tudi moj šef je bil, ko sem naročilnice prinesel v skladišče. Sprva sem ves teren obdelal v štirih tednih. Pa smo galanterijsko skladišče razširili, asortiment blaga se je večal, iz dneva v dan smo na policah imeli več artiklov. Sam nisem mogel več obdelati vsega terena in tako se je morala tudi potniška služba za galanterijo počasi razširiti.«

»Kaj pa je važno pri tem poklicu? Je delo naporno?«

Ob tem vprašanju se je nasmejal, malo zamislil in nato začel pripovedovati, da moraš biti pri svojem delu točen in natančen. Držati se je treba roka, to je stranke moraš obiskovati po dogovorjenem urniku. V vsakem slučaju moraš kupcu izpolniti vsako željo, če je le mogoče. Delo ni lahko. V to sem se lahko tudi sam prepričal, ko sem šamo en dan potoval skupaj z njim. Včasih moraš za samo nekaj postavk na naročilnici stranki pokazati pet, šest ali še več kovčkov, polnih vzorcev. Toda Jožetu Miheliču to ni težko. Brez nejevolje in slabe volje pokaže razne vzorce, svetuje, priporoča. Zato ga imajo kupci tudi radi. Zaoral je ledino v potniški službi za galanterijo in tudi po tolikih letih ga to delo še vedno veseli.

»Kolekcija, ki jo nosim s seboj, je zelo velika. Po ceniku lahko prodajaš le malo artiklov. Predvsem kratko robo in izdelke iz plastike moram imeti vedno s seboj. Pa stalno je treba menjati vzorce, saj so pri nas prodajni artikli v veliki večini sezonskega značaja. S skladiščem moraš imeti stalen stik, da tako spremljaš nove artikle. Predvsem trikotaja ima tak asortiment blaga, da mu je potrebno posvetiti res veliko časa.«

»Kaj pa promet? Kdaj prodaja največ, kdaj so sezone za prodajo posameznih vrst blaga?«

»Morda je največ prometa v avgustu in septembru mesecu. Takrat je veliko dela s šolskimi potrebščinami in že se začenjajo »zimski« artikli, pa posoda, igrače. Sicer pa je dela vedno veliko in če se zna potnik potruditi in pridobiti kupce, potem ima dela vedno dovolj. Pa tudi blaga za prodajo mora biti seveda vedno dovolj na zalogi. Pravzaprav pa moraš tudi vsakega kupca spoznati prav v dno duše, da veš, kako lahko z njim ravnaš, govoriš. Potem lahko trguješ. Stranka se mora 100 % zanesti nate, na rok dobave.«

Nato sem od Jožeta Miheliča zvedel, da najraje obiskuje teren na področju Tržiča. Nekako bolj domači so tam ljudje kot drugod. In veliko prometa napravi tam. V Tržiču je doma močna industrija, standard prebivalcev je visok in lahko prodajaš več dražjih artiklov. Pravi pa, da marsikje drugje ni zadovoljen s prodajo, ker nekateri kupci (domači) kljub opozorilom kontrolorjev kupujejo blago drugje, pri drugih grosistih, čeprav po enakih cenah. Vendar pa misli, da to ni opravičilo, da blaga ne kupujejo pri matičnem podjetju.

»Včasih pa doživiš tudi kako neprijetnost. In tudi ni prijetno poslušati pritožb, zaradi včasih

NAŠE SAMOPOSTREŽNE TRGOVINE

LETO	ŠTEVILO SAMOP. TRGOVIN	PROMET V 000 DINARIJH	PRODAJNI PROSTOR V m ²	PROMET NA m ² P.P. V 000 DINARIJH
1960	4	865	866	1
1961	7	3 286	1 229	3
1962	7	5 295	1 229	4
1963	10	9 033	1 418	6
1964	17	17 450	2 673	7
1965	22	34 554	3 850	9
1966	26	56 849	4 877	12
1967	32	72 975	5 782	13
1968	39	96 844	6 071	16
1969	42	122 172	6 741	18
1970	54	168 509	8 801	19
1971	61	245 836	10 003	25

neredne dostave. Dostikrat moramo sami reševati reklamacije. Ker veliko prodamo, je v skladišču tudi veliko dela; zaradi tega je včasih tudi dostava blaga neredna. In če bi lahko uresničili vse, prav vse želje strank, potem bi v našem skladišču morali imeti tudi metrsko blago, pa volno in še in še. Žal zaradi premajhnih skladišč to ni mogoče. Sicer pa so kupci z izbiri blaga, ki ga nudimo, zadovoljni.«

Precej dolgo sva se že zaklepetala, a zanimivosti je bilo na pretek. Ko sem ga vprašal, če se morda spominja kakšnega posebnega doživljanja, je povedal tole:

»Kmalu na začetku je bilo. Ko sem prišel v neko trgovino (ne Mercatorjevo), so se mi od srca nasmejali, ko sem povedal, da prodajam galanterijo. Takrat so Mercator poznali le po prodaji moke, olja, masti, sladkorja... Zanimivo pa je bilo tudi tisto v Črnomlju. Ko je bilo STP »Črnomelj« še samostojno trgovsko podjetje, so kupovali pri nas. Po integraciji z »Dolenjko« pa smo to stranko izgubili. Toda kljub temu,

da niso več smeli kupovati od nas, so nekateri vseeno nabavljali blago od mene. Pa čeprav so bili nekateri celo kaznovani.«

Res, ni lahka potniška služba. Dostikrat si z doma po cele dneve. V vsakem vremenu si na cesti, poleti, pozimi, v vročini, v mrazu in dežju. Včasih ni časa niti za skromno malico. Ljudje vidijo osebne prejemke, ne pogledajo pa na težave pri delu. In kljub številnim težavam ima tov. Mihelič to delo rad in če bi še enkrat izbral službo, se bi za to prav gotovo spet odločil. Sam pravi, da ga žena večkrat vpraša, če je zaljubljen v Mercatorja. Sicer pa kljub napornemu delu še vedno najde čas, da se posveti ženi in dvema sinovoma. Če je le vreme za to, potem jo mahnejo vsi skupaj na smučanje.

Pozno je že bilo in pogovor je bilo treba končati. Kajti naslednji dan je imel delo na področju Metlike. In takrat mora že zelo zgodaj na pot. Zato sem se le še zahvalil za pogovor in se poslovil.

DEJAN

Jože Mihelič

mi je izpolnila moja dolgoletna želja; postal sem potnik, kar me je že dolgo časa veselilo. Še danes se spominjam dne, ko sem šel prvič na pot. To je bilo ravno 1. aprila leta 1964 in takrat sem moral v Polje. Ko sem v poslovalnici

Že razumem, da si rad zjutraj točen, toda, ali malo ne pretiravaš?

Dobro gospodariti ni lahko

Temeljna misel dobrega gospodarjenja se glasi takole: »S čim manjšimi sredstvi doseči čim boljši uspeh«. Ta kratek stavek, toda za nas vse, ki delamo, posebno pa za tiste, ki vodijo delovni proces v podjetju (nabava in prodaja blaga, skrb za kadrovanje itd.), je izredno pomemben, lahko bi ga matematično imenovali problem, ki pa ni nikoli do kraja rešen.

Metod — načinov ugotavljanja uspešnega ali neuspešnega poslovanja dobrega ali slabega gospodarjenja je več. Prepričan sem, da ni odveč, če nekaj primerov navedem.

A.

1. Potrošniški center X ima 1000 m² prodajne površine

2. Potrošniški center X stane 400.000 din za m²

B.

1. Potrošniški center Y ima 1000 m² prodajne površine

2. Potrošniški center Y je zgrajen bolj razkošno zato stane 500.000 din za m².

Razlika med potrošniškim centrom X in Y znaša 100.000 SD. To pomeni, da je bilo treba:

1. priskrbeti 100.000 SD za m² več virov (krediti ali skladi) in

2. od tega povečanega zneska je treba plačati obresti in amortizacijo in če vzamemo za p.v.o 7, za drugo 3%, dobimo skupaj 10.000 SD stroškov za m² letno, ali 833 SD na mesec za m².

Tudi pri opremitvi lokala je možno privarčevati znatna sredstva. Npr. Veleblagovnica rabi za redno in uspešno poslovanje 30 blagajn. Vsem je dobro znano, da ni vsako delovno mesto blagajne enako obremenjeno. Varčni in dobri gospodar se bo odločil, da bo samopostrežni del veleblagovnice opremil s blagajnami znamke NCR, katere stanejo ca. 3.200.000 SD, medtem ko bo delovna mesta (blagajne) na samoizbirnem in

klasičnem načinu prodaje postavil bolj preproste, toda še vedno kakovostne blagajne HUGIN (klasični tip), katerih nakupna vrednost znaša le ca. 800.000 SD. Skratka za eno blagajno NCR dobi kar 4 HUGIN blagajne. Mnogo-če še kratek izračun stroškov:

I.

Nabavna vrednost blagajne NCR	3.200.000 SD
obresti, če je blagajna kupljena iz kredita	7 %
amortizacija	12 %

Skupaj:	19 %
ali letno	608.000

II.

Hugin klasična blagajna	800.000 SD
obresti	7 %
amortizacija	12 %

Skupaj:	19 %
ali letno	152.000

Razlike manj stroškov 456.000 SD. Komentar se mi zdi nepotreben.

V naši stroki uspešno gospodarjenje zelo lepo vidimo, če primerjamo mesečni promet na m² prodajne ali bruto površine. Ta je zelo različen, saj znaša od najmanj 100.000 do 500.000 SD na m² čiste prodajne površine. Zato je še kako važno poudariti ne samo promet na zaposlenega, temveč tudi promet na m², saj se stroški prav s povečanim prometom na m², čeprav v absolutnem znesku, ne zmanjšajo, se pa relativno bistveno znižujejo, kar je stalna težnja vsakega dobrega gospodarjenja.

Kratek izračun stroškov:

Lokal meri 100 m ² čiste prodajne površine
najemnina 1000 din za m ² mesečna najemnina znaša 100.000 din

Zaključek:

a) tam, kjer je promet 100.000 SD na m², znaša najemnina 1 % od opravljenega prometa
b) tam, kjer je promet 500.000 SD na m², znaša najemnina samo 0,20 %, torej kar 5-krat nižja.

Investa požela uspehe

Jutro 72, specializirana razstava gostinske in trgovinske opreme. Na njej je sodelovala tudi Investa z izbrano opremo.

Na Gospodarskem razstavišču je bila od 27. 3. do 1. 4. tretja mednarodna razstava trgovinske in gostinske opreme, embalaže, strojev za pakiranje, transportne in skladiščne opreme, pod imenom JUTRO 72.

Razstava je bila namenjena vsem udeležencem v blagovnem prometu, tako proizvajalcem trgovinske in gostinske opreme kot tudi trgovskim organizacijam, ki so imele priložnost, da se seznanijo z najnovejšimi dosežki na tehničnem in poslovno-organizacijskem področju teh dejavnosti.

Na 11000 m² površine je skupno razstavljalo 200 proizvajalcev, od tega 20 iz 11 evropskih držav. Med njimi najdemo tudi MERCATOR in njegovo INVESTE.

TOKRAT, DRUGIČ USPEŠEN NASTOP INVESTE

Investa je letos sodelovala drugič na razstavi Jutro. Kot lansko leto, so tudi letos zadovoljni z zanimanjem, ki so ga vzbudili v poslovnem svetu.

Kaj vse smo razstavljali? Vso opremo za samopostrežne in trgovine s tekstilom in galanterijo ter opremo za bifeje.

Videl si vse, od blagajniškega pulta, polic, stojal, vitrin, blagajne, do avtomatov za kavo, salamoreznice, mlinčka za mak, infra peči za pečenje piščancev, toasterja za tople sendviče, itd.

VIDELI SMO TUDI NEKAJ NOVOSTI

Infra peč znamke Grillfix za pečenje piščancev. Zmogljivost peči je 16 piščancev

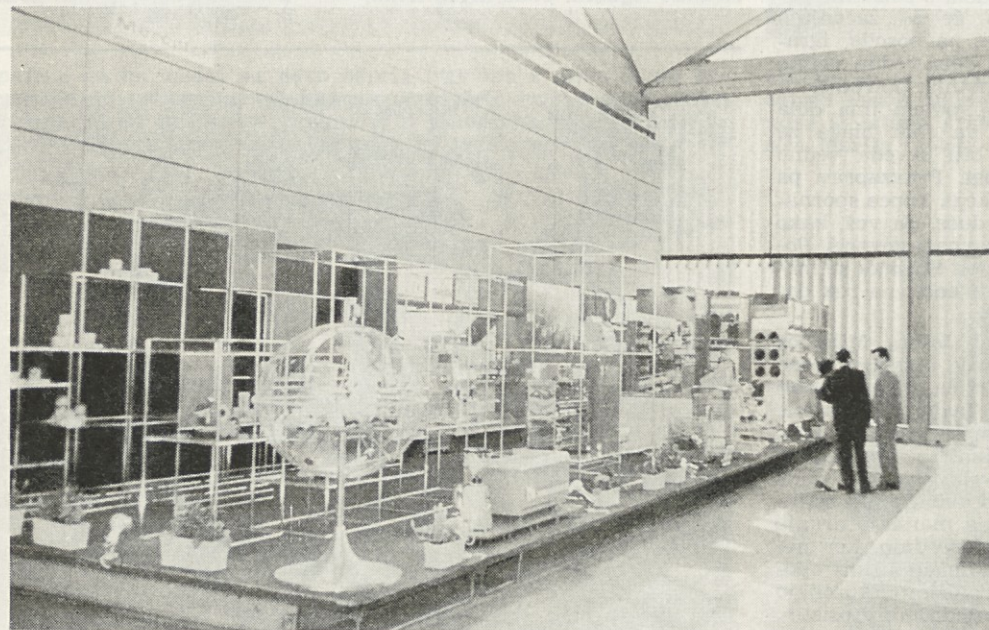
Nekako v sredini med elementi so postavili veliko fotografijo blagovnice Idrija. Ta ne slovi le po svoji zunanosti, ampak tudi po funkcionalni opremitvi, ki so jo skonstruirali investini projektanti

hkrati. Novost so bile tudi železne karnise. Tipski stenski elementi so dopolnjeni z novim tipom kovinskih karnis, ki naj bi dajale tipiziran izgled Mercatorjevim trgovinam.

Novo iz Investinega programa je bilo tudi stojalo za prodajo konfekcije, ki ga je možno regulirati po višini.

Videl smo, da pri Investi gredo s časom. Prikazali so tehnično popolno in estetsko opremo za trgovine in bifeje. Pokazali so seveda le del tistega, kar bomo lahko videli že v bližnji prihodnosti v naših novih blagovnicah, v Ptuj in v Beogradu.

N. L.

Žal ne moremo dočarati dekorativnega videza Investinega štanta. Na rdeči podlagi so bili razstavljeni svetleči kromirani, stekleni in oranžno obarvani eksponati iz bogatega Investinega programa opreme

Uspešnega gospodarjenja si brez temeljite dobro razporejene delovne sile ne moremo zamisliti. V skupnih stroških trgovanja predstavljajo osebni dohodki v naši PE kar 53,2% celotnih stroškov. To je več kot vsi ostali stroški in skladi. To nam jasno dokazuje, da je treba pravilni razporeditvi vseh zaposlenih posvetiti največjo skrb.

Res je, da nimamo podrobnih primerjav prometa po strukturi na zaposlenega, vendar ugotavljamo, da je razlika opravljenega prometa na zaposlenega v posameznih poslovalnicah izredno velika in znaša na primer v klasičnih trgovinah od 2,5 do 5 milijonov SD in še več.

Tiste trgovine, ki dosegajo 2.500.000 SD na zaposlenega in imajo določen procent za OD 4%, povprečno zaslužijo le borih 100.000 SD.

Tiste trgovine, ki dosegajo 5.000.000 SD pa zaslužijo 200.000 SD. Res velika razlika, toda brez dela nima.

Primerjav bi lahko naštevati še in še, toda moj namen je opozoriti:

a) da je gospodarjenje zelo zamotano in da zahteva večno proučevanje in ukrepanje,

b) uspeh podjetja ni odvisen samo od prometa, zato se mnogo krat tudi sliši: »Mi imamo toliko prometa, vendar imajo tista podjetja, ki imajo manjši promet, večje osebne dohodke na zaposlenega«.

c) Priporočilo vsem članom kolektiva: Trudimo se v vsakdanji praksi, da s čimmanjšimi sredstvi dosežemo čim boljši delovni in finančni uspeh.

Uspeh tega sestavka bo le, če bomo vsi vsak dan na delovnem mestu, v trgovini, v upravi, v skladišču ali na cesti iskali rešitve, ki jih je neskončno in drug drugemu pomagali, kako s čim manjšimi sredstvi, s čim manjšimi naporji v čim krajšem času, s čim manjšimi stroški opravili delo, ki smo si ga zadali. Če bomo to dosegli, bomo kot temu uradno pravimo ekonomično — poceni poslovali, kar je pogoj za drugo gledano skozi prizmo podjetja še važnejšo nalogo, tj. rentabilno — donosno poslovali. To pa nam bo omogočilo višje OD, več sredstev za stanovanja in več denarja za razširitev in obnovo naših lokalov.

R. J.

Hvala lepa, ničesar ne bom kupila, hotela sem samo počakati, da bi prenehalo deževati.

Iz Investinega prodajnega programa

»SYSTEM ABSTRACTA« — sestavljanka, uvoz iz Danske

je nov, vsestransko uporaben element na področju opreme blagovnih hiš, samopostrežnih prodajal, razstavnih in poslovnih prostorov. Na pogled dekorativen, je zaradi sestavnih delov različnih velikosti in brez uporabe vijakov ali žebeljev zelo enostaven za sestavo želene konstrukcije, pri-

lagocene vsakemu prostoru. »System abstracta« je možno stalno spreminjati in po potrebi dopolnjevati. Na sestavljeno konstrukcijo se lahko namestijo lesene ali steklene police, ki so namenjene za namestitve različnih artiklov, poljubno pa se nameščajo tudi plastična ali lesena polnila. Konstrukcijo se lahko uporabi tudi za obešanje konfekcije.

S »System abstracta« bo opremljena naša nova blagovnica v Ptuj in nova veleblagovnica v Beogradu, s to sestavljanko pa je že opremljena velika blagovna hiša v Dubrovniku.

Vse ostale informacije: o. e. INVESTA, 61000 LJUBLJANA, Ciril Metodov trg 1, telefon 20 861, 20 909. Zbrala M. HOČEVAR

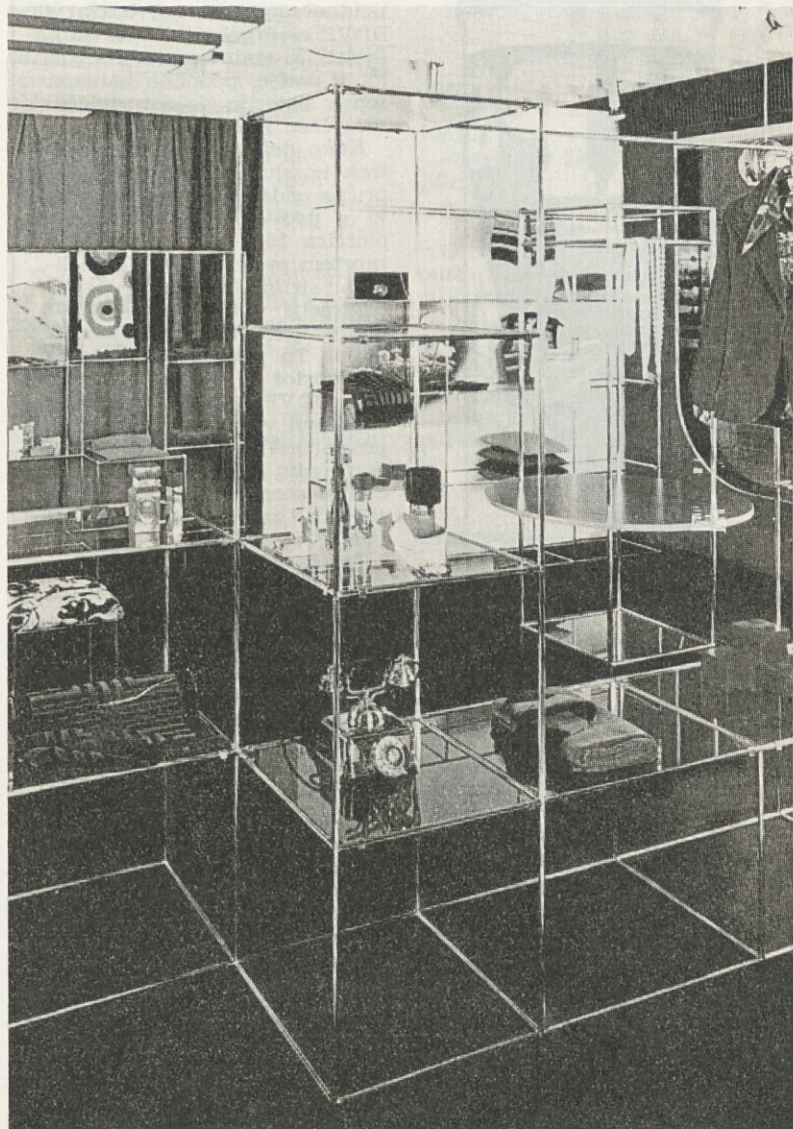
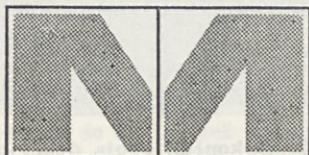

BLAGAJNIŠKI PULT, dimenzij 180/100 cm

Izdelan je v celoti iz ultrapasa, razen zgornje ploskve, ki je iz nerjaveče pločevine in je namenjen za samopostrežne prodajalne, kjer uporabljajo za nakupovanje košarice ali nakupovalne vozičke.

Na zgornji ploskvi je prostor za blagajno, na sprednji strani je pritrjen koš za drobno robo (bonboni, žvečilni gumi itd.), na zadnji strani ima košarico za vrečke ali ovojne papirje, ob straneh pa je možno pritrditi še voziček za odlaganje praznih steklenic ali

odlaganje nakupovalnih košaric. Pult je estetskega videza in izredno funkcionalen, saj blagajničarka za pultom lahko opravlja vse sede, na vrtljivem stolu: od postrežbe, zavijanja in kasiranja do odlaganja praznih steklenic in nakupovalnih košaric.

Novo iz razvojnih oddelkov naše industrije

Sredstva za uničevanje mrčesa

Mrčes ni samo nadležen; prenaša tudi bolezni, zato se ga poskušamo čim bolj učinkovito ubraniti.

Kemična industrija nam nudi veliko izbiro sredstev, ki služijo temu namenu. Razdelimo jih lahko v sredstva, ki uničujejo (zastrupljajo mrčes), to so insekticidi ter sredstva, ki od človeka mrčes odganjajo — repelenti.

Insekticide prodaja splošna trgovska mreža običajno v obliki sprejema v kemičnih ploščic. Le-te oblike so najbolj primerne za domačo uporabo v gospodinjstvih, manjših gostinskih obratih in skladiščih.

Krka, tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov izdeluje več vrst insekticidov ter ostalih sredstev za uničevanje rastlinskih ter tudi živalskih škodljivcev ter zajedalcev.

Najbolj poznan je insekticid v obliki spreja: PIPS. Pips deluje na osnovi piretrina, t.j. snovi, ki jo pridobivajo iz posušene cvetlice »buhac«. To je tudi njegova bistvena prednost. Naravna sestavina »piretrin« namreč ni škodljiva za toplotne živali in seveda za ljudi. S to prednostjo se drugi kemični strupi ne morejo pohvaliti. Druga velika odlika preparata je ta, da se insekti nanj ne navadijo.

Prav v tem času znanstveniki mnogo pišejo o škodljivosti DDT za človeka, ter o tem, da so se nekatere vrste insektov nanj navadile — da so postale resistantne. Piretrin so v laboratorijskih poskusih po vsem svetu testirali dolgo časa in zanj jamčijo, da ni toksičen (strupen) niti v velikih dozah.

Kako ga pravilno uporabljamo? Zelo enostavno. Prostor, ki ga dezinsekciramo mora biti zaprt. Razpršimo Pips v gornje kote prostora. 1 sekunda razprševanja zadošča za 3 m³ prostora. (Ena bombica 450 g zadošča povprečnemu mestnemu gospodinjstvu za vso sezono, saj z njo dezinsekciramo 3000 m³ prostora). Prostor pustimo zaprt še 20 minut. Molji, muhe, komarji, mravlje, bolhe, uši itd. bodo zagotovo premirili. Odeje, obleke stepemo, tla pometemo in delo je opravljeno. Takšen način uničevanja muh, komarjev itd. je najbolj varen. (Zaradi piretrina.) Eno-stavnejši način pa je uničevanje mrčesa s ploščico.

Insekticidne ploščice (tudi PIPS) so trakovi iz umetnih snovi, ki so napojeni z insekticidno snovjo — največkrat z DDVP (dimentil-diklorvinilfosfat), ki stalno prehaja s trakom v zračje, podobno kot npr. žepna baterija daje v določenem času stalno svetlobo.

Kako deluje? Čim vzamemo trak iz aluminijaste folije, se prične oddajanje strupene snovi v prostor. Dnevno »odda« ploščica 150—200 mg DDVP v zaprt prostor. DDVP je dihalni strup, ki deluje v koncentraciji 0,00003 mg—0,00004 mg v litru zraka, smrtno za muhe. To pomeni, da zadošča za prostor s 40 m³ 1,2 do 1,6 mg DDVP. Takšen trak je učinkovit v normalno zračenih prostorih 4 mesece, v prostorih z močnim prezračevanjem pa dva meseca. Ena ploščica Pips zadošča za prostor velikosti 40 m³.

Paziti pa je treba, da ploščice ne dobijo v roke otroci, če se je slučajno dotaknemo, je potrebno roke dobro umiti, po uporabi pa je ploščico najbolje zažgati. Pri pazljivi uporabi, v zračenih prostorih niso ogroženi ljudje in toplotne živali — vendar ploščice ne obešajmo v spalnico ali sobo, kjer leži bolnik ali otrok.

Repelent BIBAN

Muhe, komarji nadlegujejo človeka tudi na prostem. Biban je sredstvo, ki vas zavaruje pred ubodi insektov. Narejen je na osnovi piretrina, tako kot Pips. Biban priporočamo predvsem čebelarjem, ribičem, tistim, ki delajo na polju, kopalcem ob rekah.

Prevzemanje blaga

Sodelovanje pri prevzemanju blaga. Tako je naslov naloge št. 6 za učence II. letnika. Na praktičnih seminarjih skušamo učencem praktično prikazati pravilen, točen, strokoven, pa tudi pošten — način prevzemanja blaga. Vsako blago je potrebno po dobavnici prevzeti količinsko in kakovostno. Količinsko s tem, da blago: štejemo, merimo, tehtamo. Kakovostno pa, da prevzamemo zdravo, neoporečno blago, kar ugotavljamo z našimi čutili (organoleptično). Nekvalitetno, defektno, ali celo s prekoračenim rokom, pa že ob prevzemu zavrtnemo s komisijskim zapisnikom.

Ko razlagamo količinski prevzem blaga, razložimo učencem, da je nujno potrebno vsako blago točno prevzeti, s tem, kot rečeno, da blago stehtamo, merimo, štejemo. Ne verjamemo lepim besedam spremljevalcev komisijona, češ, kaj boste tehtali, saj sem bil sam poleg, ko smo blago tehtali. Še dobre vage je in podobno... Niso redki primeri, ko prevzemniki komisijona »nasedejo« lepim besedam in blaga v resnici ne stehtajo, ne štejejo... skratka verjamejo...! Pozabijo pa na dejstvo, kdor dela, se lahko tudi zmoti. Zato naj velja pravilo, verjamejo samo to, kar sami vidimo, ugotovimo! Učencem razložimo tudi dejstvo, da štejemo med dva glavna vzroka za primanjkljaj pri inventuri nepoštenje, kriminal in nepravilen, nestrokoven, površen prevzem blaga! Nadalje učimo učence, da v primeru, ko je blaga manj kot piše na dobavnici, izstavimo komisijski zapisnik, ne pozabimo pa povedati, da je potrebno napisati komisijski zapisnik tudi v primeru, ko je blaga več!

Tako učimo, vzgajamo našo mladino. Ko pa odrastejo in zavzamejo odgovorna delovna mesta prodajalca, namestnika poslovođa, ali celo poslovođa, kaj hitro pozabijo na lepe nauke, ki so jih kot učenci poslušali, če seveda niso imeli priložnosti poštenosti pri prevzemanju blaga tudi doživeti!

BESEDE MIČEJO, ZGLEDI PA VLEČEJO!

Blago prihaja v trgovine tako od domačih dobaviteljev: centralno skladišče Mercator, TMI, pa tudi zunanji dobavitelji dovažajo blago: Žito, Ljubljanske mlekar-

ne, Sadje-zelenjava in drugi. Pri količinskem prevzemu blaga pa lahko ugotovljamo včasih tudi razlike kot rečeno manj ali več blaga, kot piše na dobavnici. S kakšno vmeno napišejo nekateri prevzemniki komisijona komisijski zapisnik, če je blaga manj, zraven pa izrečejo še precej pikrih na račun delavcev, ki so komisijon sestavljali: »Nas že ne bodo okoli prinašali« in podobno, bentijo. S čisto drugačno vmeno pa pristopi marsikateri prevzemnik komisijona h komisijskemu zapisniku, če je blaga več, kot piše na dobavnici. Včasih niti ne javi razlike, ne izstavi komisijskega zapisnika in se pred seboj in drugimi opraviči, češ, naj bolj pazijo tam v skladišču! Temu bi lahko rekli dvojna morala, ki se imenuje čisto preprosto nepoštenje!

Taki prevzemniki kaj radi pozabijo, da tudi sami niso nezmotljivi, pa še to, da je fluktuacija delavcev v skladiščih velika, kar vse vpliva na že omenjene razlike pri dobavi blaga.

Kakšno mnenje pa si lahko ustvari učenec, ko vidi, opazi te nepravilnosti pa upam, da je vsakomur jasno.

Dovolite skromen nasvet za tiste, ki težko napišejo komisijski zapisnik, ko je blaga več. Zavedati se moramo dejstva, da je za vsako blago nekdo zadolžen, da za njega moralno in finančno odgovarja, da mora primanjkljaj, ki je nastal na ta način, nekdo plačati in da ima ta nekdo tudi ime in priimek kot ga ima prevzemnik blaga! Skušajmo v sebi za trenutek zamenjati vlogi dobavitelja in prevzemnika! Če se le malo zamislimo nad posledicami, najbrž nikomur ne bo več težko izstaviti komisijskega zapisnika, ko je blaga več!

Dober glas seže v deveto vas, slab pa še dlje... Nikomur torej ne more in ne sme biti vseeno, na kakšnem glasu je trgovina, v kateri je zaposlen. Ta dober glas pa si končno še tako ustvarjamo s pravilnim prevzemanjem blaga.

Občutek osebnega zadovoljstva imamo, ko takoj ali naknadno reklamiramo morebitni primanjkljaj blaga na dobavnici, pa nam vsi naši dobavitelji, domači in zunanji, verjamejo iz preprostega vzroka, ker smo dosledno javili manjke pa tudi viške blaga.

V. K.

Obrtniki so končali svoja dela, prazne police čakajo na blago

KAM LETOS NA DOPUST?

Bližamo se času dopustov in mnogi še ne vedo, kje bi preživeli svoj letni oddih. Zato smo o možnostih letovanja povprašali štiri ljubljanska turistična podjetja. Turistična organizacija za rekreacijo, izletništvo in letovanje delavcev **ALPE ADRIA** se je specializirala za domači turizem. Ustanovil jo je mestni sindikalni

svet z namenom, da bi skrbeli za maksimalno možen turizem delavcev. Pri AA si zato prizadevajo, da so cene, ki so v dogovoru z mestnimi sindikati, dostopne najširšemu krogu ljudi. Njene zmogljivosti so na nivoju boljših počitniških domov. Pa pogledjmo, kje in po čem bomo letovali pri AA:

HOTEL — PENZION	1. 4. — 31. 5.		1. 6. — 31. 6.		1. 7. — 31. 8.	
	DIN		DIN		DIN	
	OD	DO	OD	DO	OD	DO
Hotel A - A Kranjska gora	54	61	60	69	67	75
Hotel A - A Radovljica	46	57	50	65	60	71
Penzion »Pri mlinu« Kr. gora	40	45	45	49	49	53
Penzion A - A Planica	40	45	45	49	49	55
Penzion A - A Soča	37	41	41	45	45	50
Hotel »Bor« Barbat, Rab	46	52	50	58	66	68
Depandansa hotela »Bor«	50	72	66	82	77	96
Privatne sobe Barbat, Rab				57	64	68
Hotel A - A Selce	46	52	50	58	60	66
Privatne sobe Selce				57	64	66
Penzion A - A Poreč	52	57	58	65	66	71
Privatne sobe Poreč				57	64	
Penzion A - A Savudrija			38	49	40	55
Privatne sobe Umag samo noćnina				20		25
Hotel »Mediterran« Novi Grad				57		66
Depandansa hotela »Mediterran«				55		64
Hotel »Korčula« Korčula				55		70
Privatne sobe Korčula				52		60
Hotel »Podgora« Baško polje				57		81
Počitniški dom Fiesa				55		60

Čudovite plaže, obdane s pinijami, mir in še kaj najdeš v Božavi na Dugem otoku

Cene veljajo za bivanje nad 3 dni.

Turistična taksa, zavarovanje, prijava in uporaba kopalnic se plača v hotelu. Za otroke od 3 do 7 let nudijo 30 % popusta pri hrani. Ležišče imajo lastno. Za otroke do 3 let se plača 50 % penzijske cene brez ležišča.

Na letovanje se lahko odpravite tudi z letalom. Za 960 din boste preživeli svoj dopust v **Baškem polju**. V ceno je vključenih 7 polnih penzionov v hotelu »Podgora«, prevoz z avionom do Splita in nazaj ter avtobusni prevoz do Baškega polja in nazaj.

Za 804 din pa lahko preživite 7 dni v **Divuljah** pri Splitu — polni pensioni in prav tako prevoz z avionom v obe smeri.

Če vas mučijo bolezni srca in želodca, se odločite za svetovno znano zdravilišče v ČSSR **Mari-anskih Laznah** od 17. 6. do 24. 6. Cena za 8 dni je 1008 din in vključuje prevoz z udobnim avto- busom v obe smeri, polne penzi- one ves čas letovanja, tri kopanja in izleta v Karlovy Vary in Plzen.

KAJ NAM PONUJA SAP?

Odločite se lahko za počitnice v Crikvenici, Selcah, Biogradu na moru ali Kaštel Starem.

V **Crikvenici** so gostom na raz- polago zasebne sobe s tekočo vodo ali s kopalnico v etaži. Prehrana je urejena v restavraciji.

	din
Cena pensiona skupno s	
Za otroke do 7 let brez turistično prijavno takso je lastnega ležišča in s polo- vičnim obrokom hrane je cena	65,00
Za otroke do 7 let, ki ko- ristijo svojo posteljo in ima- jo polovični obrok hrane, je cena	48,75
Za otroke do 7 let, ki ko- ristijo svojo posteljo in ima- jo polovični obrok hrane, je cena	32,50

Tudi v **Selcah** so letoviščarjem na razpolago zasebne sobe I. kate- gorije s prehrano v restavraciji. Cene veljajo iste kot za Crik- venico.

Prav tako si lahko pri Sapu oskrbite sobo za letovanje v **Bio- gradu n/m**.

	Franc. postelja	Franc. postelja	Dve post.
	1 oseba	2 osebi	WC
	tuš, WC, balkon	tuš, WC, balkon	
maj	595,00	490,00	490,00
juni, september	710,00	605,00	585,00
julij, avgust	880,00	775,00	680,00

Otroci do 4 let imajo 50 % po- pusta, kolikor spiyo s starši.

Otroci do 10 let imajo 30 % po- pusta, če koristijo posebno ležišče, ki je 18,00 din na dan.

Zveze z ladjo so dobre. V mese- cu juniju in septembru je prevoz v lastnem aranžmaju, zato se ce- na zmanjša za 112,50 din.

Sedemdnevni aranžma v turi- stičnem naselju **Crvena Luka** nu- di: 7 polnih penzionov v paviljonu naselja Crvena Luka ter prevoz z avtobusom do Zadra in nazaj.

Cena pensiona skupaj s turistično in prijavno takso je

Za otroke od 5 do 10 let s svojim ležiščem in polo- vičnim obrokom hrane je cena

Za otroke do 4 let, ki ne koristijo svoje postelje in imajo polovični obrok hra- ne, je cena

Morda se bo kdo odločil za počitnice v **Kaštel Starem**. Prav tako so pri Sapu poskrbeli za za- sebne sobe in prehrano v bližnji restavraciji.

Cena pensiona skupno s turistično in prijavno takso je

Za otroke do 10 let z lastnim ležiščem in s polo- vičnim obrokom hrane je cena

Za otroke do 10 let brez lastnega ležišča in s polo- vičnim obrokom hrane je cena

KAJ SMO IZVEDELI PRI VIATORJU?

Omogočajo vam letovanje v **Poreču**, v hotelu Riviera in turi- stičnem naselju Pical. Sedem- dnevni aranžma nudi: 7 polnih pensionov ter prevoz z avtobu- som iz Ljubljane do Poreča in nazaj.

	RIVIERA	PICAL	PICAL	PICAL
	2 post. sobe	WC, tuš	2, 3 post. s.	2, 3 post. s.
	tekoča voda			brez vode
april, maj,				
oktober	425,00	400,00	360,00	
juni,				
september	530,00	515,00	400,00	
julij,				
avgust	685,00	645,00	530,00	

Otroci do 7 let imajo 30 % po- pusta, oziroma 50 %, če ne kori- stijo svojega ležišča.

Sedemdnevni aranžma na **Boža- vi** na Dugem otoku vam nudi: 7 polnih pensionov v hotelu B kate- gorije, prevoz z avtobusom iz Ljubljane do Zadra ter nazaj in prevoz z ladjo iz Zadra do Boža- ve in obratno.

	Franc. postelja	Franc. postelja	Dve post.
	1 oseba	2 osebi	WC
	tuš, WC, balkon	tuš, WC, balkon	
maj	595,00	490,00	490,00
juni, september	710,00	605,00	585,00
julij, avgust	880,00	775,00	680,00
Mesec			
			Dvoposteljne sobe, WC, balkon
maj			540,00
juni, september			645,00
julij, avgust			835,00

Otroci do 4 let imajo 50 % po- pusta, kolikor spiyo s starši.

Otroci do 10 let imajo 30 % po- pusta na ceno, kolikor koristijo posebno ležišče, ki je 12,00 ali 18,00 din na dan.

(Nadaljevanje na 20. strani)

KAM LETOS NA DOPUST?

(Nadaljevanje z 19. strani)

V mesecu juniju in septembru je prevoz v lastnem aranžmaju, zato se cena zmanjša za 120,00 din.

Deset polnih penzionov v hote-

lu Bor v naselju Barbat na Rabu, prevoz z avtobusom iz Ljubljane do Jablanca in nazaj ter prevoz z ladjo na Rab in nazaj vam nudi Sapov aranžma.

Mesec	2-posteljna soba tekoča voda	3-posteljna soba tekoča voda
junij, september	662,00	682,00
julij, avgust	762,00	782,00

Svoj dopust lahko preživite tudi v drugem okolju, ne samo ob morju.

Sedem polnih penzionov v hotelu Špik v Martuljku in kopanje v plavalnem bazenu v mesecu juniju in avgustu stane 550,00 din. Velja za dvoposteljno sobo s tekočo vodo.

S KOMPASOM NA POČITNICE OD ANKARANA DO ULCINJA

Letošnja novost pri Kompasu je ta, da ponujajo enajstdnevno letovanje v krajih ob morju. V navedenih cenah je upoštevana popolna oskrba (10 penzionov) v kraju bivanja, turistična taksa in drugi stroški, tako tudi izdatki za organizacijo. Prevozi v ceno niso vračunani, ker jih ne organizirajo.

	junij, september	julij, avgust
hotel	860,00	1.070,00
zasebno	545,00	710,00

Bivanje se bo začelo iste dni kot v Medulinu.

Se bi morda odpravili na dopust v Makarsko? Desetdnevno bivanje v zasebnih vilah v novem delu mesta »Plaža« s hrano v restavraciji nas bi veljalo v predsezoni 660,00 din, v sezoni 710,00 in 750,00 din. Cena velja za dvoposteljno sobo 1. kategorije.

V Kukljici na otoku Ugljan pri Zadru je Kompas zagotovil dvo in triposteljne sobe v hotelskem naselju in zasebne sobe s hrano v restavraciji. Sobe so 1. kategorije in imajo kopalnico s hladno in toplo vodo.

Cena za desetdnevno bivanje na osebo je:

	junij, sept.	julij, avg.
Hotelsko naselje Zelena punta	666,00	960,00
Zasebno	477,00	645,00

Penzion Soča

Ste navdušeni nad dolgimi sprehodi po svežem zraku? Če boste preživeli nekaj dni v Soči, tega gotovo ne boste pogrešali

Tudi na Saliju na Dugem otoku lahko letujemo, v zasebnih sobah s hrano v hotelu.

Cena desetdnevnega letovanja je v predsezoni in posezoni 582,00 din in v sezoni 676,00 din. Sobe so dvo in triposteljne, v vsaki hiši pa sta kopalnica s toplo in hladno vodo in stranišče.

Svoj dopust lahko tudi tokrat, kot v vseh ostalih krajih, pričnete s 1., 11. in 21. junijem in juli-

jem ter 10., 20. in 30. avgustom in z 9. septembrom.

V vseh navedenih krajih imajo otroci do 7. leta 30 % popusta, na Kukljici pa imajo enak popust celo otroci do 10. leta starosti. Če otroci spijo s starši, imajo 50 % popusta na navedene cene.

Poleg letovanja v navedenih krajih nam pri Kompasu priskrbijo rezervacije za naslednje kraje ob jadranski obali:

Piran — Izola

zasebne sobe I. kat.

Portorož

zasebne sobe I. kat.

Umag

zasebne sobe I. kat.
hrana v restavraciji

Vrsar

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Rovinj

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Iž Veli, Božava, Dugi otok

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Vodice

Sobe I.a kat.
Sobe I.b kat.
Sobe II. kat.

Šibenik

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Trogir

Sobe I. kat. — hrana v rest.
Kam prikolice za 3 osebe
s kuhinjo, tušem in WC

Postira, Bol — Brač

Sobe I. kat.

Brela, Baška voda

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Podgora, Tučepi

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Kaštel pri Splitu

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Korčula

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Dubrovnik

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Hercegovačka riviera

Sobe I. kat. — hrana v rest.

Ulcinj

Sobe I. kat. — hrana v rest.

soba	pension na osebo	
	VI, IX	VII, VIII

1/2 20,00 23,00

1/2 20,00 24,00
samo soba

1/2 57,00 60,00

1/2 58,00 64,00

1/2 52,00 60,00

1/2 54,00 63,00

1/2 61,00 61,00

1/2 59,00 59,00

1/2 58,00 58,00

1/2 63,00—68,00 65,00—70,00

1/2 55,00 60,00

samo najemnina 120,00

1/2 55,00 70,00

1/2 60,00 80,00

1/2 60,00—65,00 70,00—75,00

1/2 59,00 61,00

1/3 58,00 60,00

1/2 54,00 60,00

1/2 50,00—80,00 60,00—85,00

1/2 58,00—65,00 65,00—70,00

1/2 63,00 67,00

Upam, da bo marsikdo našel med navedenimi kraji in cenami nekaj za sebe in svojo družino. Resda je dopust »drag špas« a obenem tudi koristen za naše zdravje in počutje. Zato se le korajžno odločite zanj in izbirajte. Srečno roko imejte in dobro preživite počitnice.

Glede prijav in podrobnejših informacij se obrnite na naslednje naslove:

TURBIRO ALPE ADRIA, Ljubljana, Masarykova 14, poleg Pivnice

SAP, Ljubljana, Titova 38

VIATOR, Ljubljana, Titova 36/a

KOMPAS, Ljubljana, Titova 12.

Podatke zbrala:
NADA LOMBARDO

Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha...

Stari dami je zbolela mačka pa je zato poklicala zdravnika.

Toda gospa, vaši mački vendar nič ne manjka, le mlade bo dobila, jo hoče potolažiti zdravnik.

Gospa: To ni mogoče! Vedno, kadar jo peljem na sprehod, jo imam privezano na vrvi.

Kaj pa tale? vpraša zdravnik in pokaže na mačka, ki je stopil skozi vrata.

Toda gospod doktor, to je vendar njen brat, reče gospa presenečeno, vsa zardela v obraz.

On: Vedno, kadar vas vidim smejeti se, bi vam rad rekel »pridite k meni«.

Ona: Oh, vi ste pravi Casanova!

On: Ne, zobozdravnik.

Janez hoče prepričati Toneta, da v celem mestu ni bolnišnice, kjer on še ne bi ležal. Tone mu ne verjame, zato ga hoče ujeti, ko

mu reče: V ženski bolnišnici pa sigurno še nisi bil!

Sem, pravi Janez, tam sem se rodil.

Mati vpraša Tomaža, če je bil priden v šoli.

Seveda sem bil, pravi Tomaž, kaj naj bi napravil medtem, ko sem moral cele tri ure mirno stati v kotu.

Srečala sta se dva psa.

Hov-hov, pozdravi prvi.

Mijav-mijav, odzdravi drugi.

Kaj naj to pomeni, je začuden prvi.

Če hočeš danes kaj pomeniti, moraš govoriti tudi tuje jezike, odgovori drugi in ponosno oddide naprej.

Moški pride v knjigarno in povpraša prodajalko po knjigi, z naslovom: Mož, gospodar v hiši.

Žal, pri nas pravljic ne prodajamo, ga odslovi prodajalka.

Debel moški, z velikim trebuhom stoji na hodniku otroškega vrta. Mimo pride vzgojiteljica in ga vpraša: Čakate otroka?

Ne, ne, vedno sem tako debel, je nerodno moškemu.

V avtobusu.

Današnja mladina pa res ne pozna nobene olike, se pritožuje neki potnik.

Zakaj se vendar pritožujete, mladenič vam je malo prej odstopil svoj sedež, ga zavrne sosed.

Že, že, toda ne vidite, da mora moja žena še vedno stati, najde potnik opravičilo.

POSETNICA

ANA KERŽAR

Kaj je dekle po poklicu?

**V SLEHERNI
SLOVENSKI DOM
KNJIGE
PREŠERNOVE
DRUŽBE**

Hotel »Bor« — Rab — Barbat

Že nekdaj so cenili lepote in ugodja Raba. Tudi hotel »Bor« Rab — Barbat vam bo nudil ugodje. Plaža, senca, hotel, vse je na enem mestu. Zares bomo lahko vsestransko lenarili.

Novigrad v Istri: Blizu in čisto morje

Če ne na dopust pa na vikend v Portorož

Pomiri se Janez! Preden vlom prijaviš policiji, moram tukaj vendar malo pospraviti.

Kam smo prišli, včasih je veter odnašal klobuke, danes pa že kar cele frizure.

Ha, ha, ha, ha, ha...

Nezaslišano, tovariš doktor, to-krat ga je pismonoša ugriznil na-zaj!

Odpuščen?! Toda šef, saj vendar ničesar nisem storil! Seveda, že celi dve leti...

»Kaktus? Ali mi želiš s tem kaj povedati?!«

Dokler ne bo vrnjen ključ, ki sem ga izgubil, ne morem odpreti urada

Zakaj me gledate tako začudeno? Končno je najbolj važno, da sem točno v službi.

Zelenjavna kura je iz naju nare-dila popolnoma druga človeka

Ali ne bi tudi ti zalajal pred vrati kot vsak drug pes?

Ha, ha, ha, ha, ha, ha...

Dober dan želim! Ste me morali dolgo čakati?

Čudno, kadar jaz dvignem slušalko, se na moj halo nihče ne oglasi — in tokrat zopet nič. Kaj praviš na to?

Mejduš, izgleda, da sem se zmotil v hišni številki.

Dragica, kajne, da midva rabiva stroj za brisanje posode?

Lahko si samo vesel, volan sem uspela kljub vsemu rešiti!

Ni še dolgo tega, kar si mi zatrjeval, da me boš vedno na rokah nosil!

»Dajte mi, prosim, nekaj za 500 dinarjev, lahko je karkoli, moja žena bo tako ali tako zamenjala.«

Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha...

Ali ste v šoli že imeli spolno vzgojo, vpraša oče Bojana.
Ne še, oče, kaj pa bi rad vedel?

Igorček se vzpenja na prste, da bi pritisnil na zvonec pri vhodnih vratih neke hiše. Mimo pride starejši moški in da bi pomagal Igorju, on pritisne na zvonec.

Hvala, pravi Igorček, sedaj pa morava hitro bežati.

Kaj naredi deček v avtobusu, kadar vanj vstopi starejši potnik, preizkuša mama Andreja.

Naredi se, kot da spi!

Lepo urejen moški vstopi s svojo zapeljivo prijateljico v recepcijo nekega hotela in zahteva eno dvoposteljno sobo.

Ali smem prtljago vaše soproge odnesti v sobo? je ustrežljiv receptor.

Kaj, se prestraši moški, ali je ona tudi tukaj!

Škota, stara znanca, se po dolgem času zopet srečata, pa pravi prvi: Kako se imaš, si že dokončal študij na fakulteti?

Ne, prenehal sem študirati. Stric, ki mi je pred kratkim umrl, mi je zapustil pokvarjeno uro in ni mi kazalo drugega, pa sem se začel učiti za urarja.

Če bi imel tri avtomobile, bi mi dal enega, vpraša Škot prijatelja. Seveda bi.

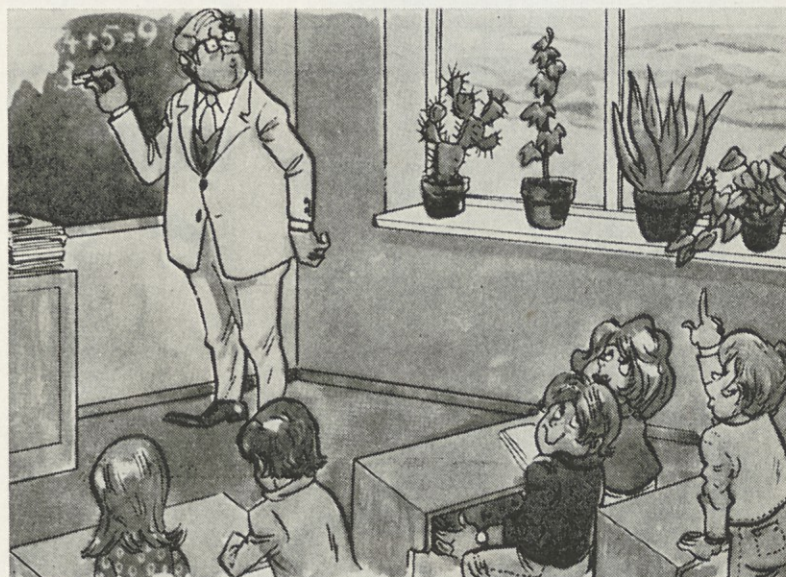
In če bi imel tri srajce, bi mi dal eno?

Ne!

In zakaj ne?

Ker imam tri srajce...

Tonček, ki hodi v prvi razred osnovne šole, pride po šoli domov in pravi razočarano: Očka, naš tovariš laže. Enkrat pravi, da je pet in pet deset, drugič pa trdi, da je sedem in tri deset.

Oprostite, tovariš učitelj, ker je že dolgo, odkar je zvonilo, samo eno vprašanje: ali imate tudi nadure plačane?

Bo Mercator zmagal v boju za obstanek? »M« na odličnem drugem mestu!

Nogometno moštvo Mercatorja se je nepričakovano znašlo v situaciji, da se mora boriti za obstanek v ligi. Kljub temu je v klubu vse mirno, nobenega ni zajejala panika, igralci pa se na treningih trudijo, da bi nadomestili zamujeno. Povprašali smo trenerja in dva igralca, kaj oni mislijo o boju Mercatorja za obstanek.

Angelo Ziković, trener Mercatorja:

Za spomladansko sezono smo se pripravljali vestno, to so pokazale tudi tekme za trening, ki smo jih odigrali na pripravah. Na žalost pa smo prve tekme odigrali na nemogočih igriščih, kjer se naši igralci niso znašli. Imeli smo tudi nekaj smole, saj nismo dosegli zadetkov niti iz najugodnejših položajev. Premor, ki je nastal zaradi cepljenja, smo izkoristili, da bi moštvo pripravili za težke preizkušnje, ki nas čakajo v boju za obstanek.

Dejan Mavrič, študent Ekonomske fakultete:

Pri Mercatorju igram že tri leta, prej sem igral za Novo Gorico. V novi sredini se počutim zelo dobro. Prepričan sem, da se bomo obdržali v ligi, saj sodimo po kvaliteti igralcev v sredino lestvice.

Med najboljšimi vratarji v ligi je tudi naš Darko Ahlin:

Po uspešnem jesenskem delu sem upal, da se bomo zelo dobro uvrstili. Znašli pa smo se v položaju, da se moramo boriti za obstanek. Kolikor bo v nadaljevanju tekmovanja obramba pokazala več pazljivosti in borbenosti, napad pa večjo učinkovitost, se bomo rešili najhujšega.

N. M.

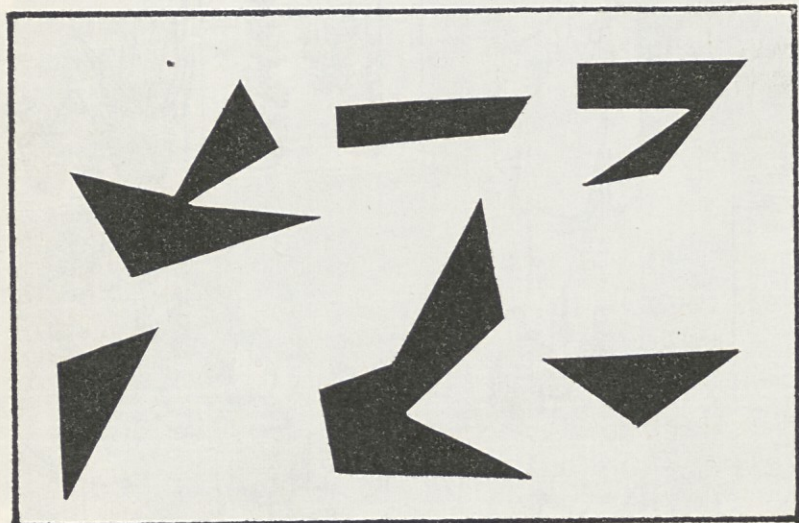
Končano je sindikalno prvenstvo Idrije v košarki. Tekmovalo je osem ekip: Osnovna šola, RŽS, Študenti, Prosveta, Simplex, Avtoprevoz, Gimnazija in Mercator. Kakor smo že poročali, je ekipa idrijskega »M« zelo uspešno startala — tri tekme, tri zmage. Tudi v nadaljevanju sindikalnega prvenstva je moštvo »M« zaigralo

Tonči Hočevar vztrajno nabira točke za vstopnico na olimpijske igre in seveda dela reklamo za Mercator

Več pazljivosti in borbenosti ter učinkovitejši napad: to je napotnica Mercatorjeve enajstorce v boju za obstanek

Na sliki je šest različnih likov. Izrežite jih in pet (!) izmed njih sestavite v smiselno celoto. Kaj ste dobili?

zelo dobro in izmed štirih tekem izgubilo samo eno in na kraju prvenstva zavzelo odlično drugo mesto, kar je nedvomno velik uspeh idrijskih štacunarjev. Omenimo naj, da je prvoplasirani ekipi Avtoprevoza največji odpor nudila čvrsta ekipa »M«, ki je prvi polčas dobila z rezultatom 26 : 15, vendar na kraju nesrečno izgubila. Rezultati:

Mercator : Simplex 57 : 34 (21 : 14)

Tudi ekipo Simplexa je ekipa »M« zlahka premagala, večji odpor je bil samo v prvem polčasu, ko je moštvo Simplexa uspešno koristilo kontr napade. Koše za »M« so dosegli: Gorjup 12, Ukmar 12, Gnezda 4, Kokalj 11 in Rupnik 18.

Mercator : Gimnazija 46 : 37 (26 : 14)

Izredno zanimanje za tekmo M : Gimnazija je privabilo v športno dvorano v Idriji veliko privrženecv košarke, ki so na kraju zapuščali dvorano zadovoljni, saj so gledali borbeno in domiselno tekmo. Mlada ekipa Gimnazije je pričela silovito in povedla s 6 : 2, sledila je minuta odmora za ekipo »M«, ki je v nadaljevanju zaigrala previdnejše in učinkovitejše, tako da je prvi polčas rešila v svojo korist z rezultatom 24 : 14, to je z desetimi koši razlike. Tudi v začetku drugega polčasa je pripadala iniciativa Gimnaziji, ki je vodstvo izredno zmanjšala. Toda to ni dolgo trajalo, zelo dobri Rupnik je z meti od daleč zopet povečal vodstvo, ki ga ekipa »M« ni izpustila iz rok do kraja tekme. Koše za »M« so dosegli: Ukmar 6, Gorjup 8, Rupnik 14, Gnezda 2, Kokalj 16.

Mercator : Avtoprevoz 38 : 48 (26 : 15)

Favorizirana ekipa Avtoprevoza je zmagala, vendar je bila blizu poraza in samo srečne okoliščine so ji prinesle dve točki in prvo mesto. Veliko število navija-

čev Avtoprevoza je prišlo bodrit svojo ekipo, vendar so bili s tekmo razočarani. Ekipa »M«, ki je vse tekme igrala v obrambi mož na moža, je to pot zaigrala cono in presenetila nasprotnika, ki v prvem polčasu ni znal najti orožja proti zelo dobri obrambi. Čeprav je ekipa »M« igrala brez bolnega Gorjupa (samo s petimi igralci), je prvi polčas dobila z 11 točkami prednosti. Čeprav si tudi največji pesimist ni upal trditi, da »M« ne bo zmagal, je bilo na kraju vendar tako. Igralci »M« so v nadaljevanju delali nepotrebne napake, grešili so pri metu na koš, razlika s prvega polčasa je počasi kopnela. Štiri minute pred koncem je moral Kokalj zapustiti igrišče zaradi petih osebnih napak, ekipa »M« pa je nadaljevala tekmo samo s štirimi igralci, seveda tako ni bilo težko ekipi Avtoprevoza najprej izenačiti, nato pa še povesti in na koncu zmagati. Trdimo lahko, da bi bila situacija popolnoma drugačna, če bi Gorjup igral in bi se igralci lahko menjali. Na kraju ni ekipi »M« preostalo nič drugega, kakor da čestita srečnejši ekipi Avtoprevoza pri osvojitvi prvega mesta. Koše za »M« so dosegli: Gnezda 4, Ukmar 6, Rupnik 12, Kokalj 14 in Novak 2.

Mercator : Študenti 20 : 0 bb

V preostali tekmi sindikalnega prvenstva Idrije v košarki je ekipa »M« premagala Študente z rezultatom 20 : 0 brez borbe.

Po končanem prvenstvu je lestvica takale:

1. Avtoprevoz	7	7	0	14
2. Mercator	7	6	1	12
3. Gimnazija	7	5	2	10
4. Simplex	7	4	3	8
5. Prosveta	7	3	4	6
6. RŽS	7	2	5	4
7. Študenti	7	1	6	2
8. Osnovna šola	7	0	7	0

Dušan K.

Glasilo delovne skupnosti veletrgovine »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja centralni delavski svet veletrgovine »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domajnko, Branke Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Lombardo, Marjan Pogačnik, Jože Renner, Janez Rozman, Mirko Rupelj, Stane Vrhovec, Ivanka Vrhovčak — Glavni urednik: Marjan Pogačnik — Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tehnični urednik: Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska: tiskarna »Toneta Tomšiča«, Ljubljana